

Bjørn Berg og Hege Knudsmoen

«BA-kandidaters vurdering av overgangen
fra utdanning til arbeidslivet»

Kandidatundersøkelse av utvalgte
bachelorutdanninger ved Høgskolen i Hedmark
avsluttet 2011 og 2012.

Høgskolen i Hedmark
Rapport nr. 5 – 2014

Høgskolen i Hedmark

Fulltekstutgave

Utgivelsessted: Elverum

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Forfatterne er selv ansvarlige for sine konklusjoner. Innholdet gir derfor ikke nødvendigvis uttrykk for Høgskolens syn.

I rapportserien fra Høgskolen i Hedmark publiseres FoU-arbeid og utredninger. Dette omfatter kvalifiseringsarbeid, stoff av lokal og nasjonal interesse, oppdragsvirksomhet, foreløpig publisering før publisering i et vitenskapelig tidsskrift etc.

Rapport nr. 5 – 2014
© Forfatterne/Høgskolen i Hedmark
ISBN: 978-82-7671-935-2
ISSN: 1501-8563

Høgskolen i Hedmark

Tittel: «BA-kandidaters vurdering av overgangen fra utdanning til arbeidslivet» Kandidatundersøkelse av utvalgte bachelorutdanninger ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2011 og 2012.			
Forfattere: Bjørn Berg og Hege Knudsmoen			
Nummer: 5	År: 2014	Sider: 60	ISBN: 978-82-7671-935-2 ISSN: 1501-8563
Emneord: Spørreundersøkelse blant BA-kandidater. Overgangen fra utdanning til arbeidsliv.			
Sammendrag: <p>Denne rapporten omhandler kandidater som avsluttet sin utdanning i 2011 og 2012 på en del av bachelorutdanningene ved Høgskolen i Hedmark: BA i landbruksteknikk, BA i utmarksforvaltning, BA i animasjon, BA i virtuell kunst og design, BA i visuell simulering, BA i musikkproduksjon, BA i musikk management, BA i folkehelse. Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) ved Høgskolen i Hedmark har utført oppdraget på vegne av Høgskolen i Hedmark. Hovedformålet med denne undersøkelsen har vært å få en tilbakemelding fra de ferdig utdannede kandidatene etter overgangen til arbeidslivet om arbeidssituasjon og sammenhengen mellom utdanningen og de stillingene de hadde fått. Denne undersøkelsen er i hovedtrekk lik den undersøkelsen som ble gjennomført i 2013 for profesjonskandidatene ved Høgskolen i Hedmark (Knudsmoen og Berg 2013).</p> <p>Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av Quest Back som en spørreundersøkelse rettet mot kandidatene som fikk vitnemål i 2011 og 2012 på utdanningene nevnt ovenfor. På tre av utdanningene ble 2010-kullene også tatt med, mens musikkproduksjon bare har uteksaminert ett kull. I alt ble 257 kandidater uteksaminert og svarprosenten var 49,8. Dette er en god del høyere enn for tilsvarende undersøkelser for bachelorstudenter som er gjennomført i de siste årene (Arnesen 2010, Karrieresenteret og TNS Gallup 2011, Rambøll 2008, Støren mfl. 2012, Knudsmoen og Berg 2013)</p> <p>Undersøkelsen ble konsentrert rundt tema som begrunnelser for valg av studietilbud, tilfredshet med utdanningen, utdanningens relevans, utdanningens samsvar med forventinger, behov for videreutdanning, anbefaling av studiet for andre og mulige forbedringer av studietilbudet.</p> <p>Undersøkelsen viste at mange av de faktorene som var viktige ved valg av studietilbud også var relevant ved valg av første jobb. 57 prosent av kandidatene hadde fått jobb, men 1/5 av kandidatene var fortsatt arbeidssøkende og 23 prosent hadde fortsatt å studere etter fullført BA. Av de som var i arbeid hadde 70 prosent fast stilling. 1/3 av de som var i jobb mente at de var i jobber som ikke var relevant i forhold til det fagområdet de var utdannet for. Over halvparten hadde fått jobb før det var gått 3 måneder. Kandidatene var spredt over så å si hele landet med den største gruppen i Hedmark.</p> <p>31 prosent av kandidatene opplevde utdanningen sin som attraktiv eller svært attraktiv sammenlignet med konkurrerende BA utdanninger, mens 43 prosent opplevde utdanningen som lite eller svært lite attraktiv. 42 prosent var fornøyd med den oppfølgingen de hadde fått på arbeidsplassen.</p> <p>Når kandidatene skulle vurdere sin kompetanse på en del områder så var det enighet om en del utsagn om arbeidslivskompetanse, kommunikasjons- og formidlingskompetanse, generelle ferdigheter og lederevner, men samtidig var det ulike oppfatninger av egen kompetanse på flere variabler innenfor disse kompetanseområdene.</p> <p>2/3 av kandidatene ga uttrykk for at de alt i alt var fornøyd eller svært fornøyd med den utdanningen de hadde fått ved Høgskolen i Hedmark, mens 13 prosent var misfornøyd eller svært misfornøyd. 43 prosent av kandidatene ville valgt det samme studiet på nytt, mens 1/3 svarte nei på dette spørsmålet og 1/5 svarte vet ikke. Cirka 80 prosent av kandidatene ville anbefale sitt BA-studium til andre. Det kom også fram at de fleste kandidatene ønsket seg mer kontakt med arbeidslivet gjennom studiet.</p>			

Hedmark University College

Title: The transition from education to work evaluated by bachelor candidates. Survey from selected graduate students who completed their study at Hedmark University College in 2011 and 2012.

Authors: Bjørn Berg and Hege Knudsmoen

Number: 5

Year: 2014

Pages: 60

ISBN: 978-82-7671-935-2

ISSN: 1501-8563

Keywords: Transition from education to work. Survey from bachelor candidates.

Summary:

This research report present results from candidates who completed their education in 2011 and 2012 on a portion of the bachelor degree programs at Hedmark University College: BA in agricultural engineering, BA in wilderness management, BA in Animation, BA in virtual art and design BA in visual simulation, BA in music production, BA in music management, BA in Public Health. The Center for Studies of Educational Practice (SePU) at Hedmark University College has conducted the research on behalf of Hedmark University College. The main purpose of this study was to obtain feedback from the candidates about the transition to work about the work situation and the relationship between education and the positions they had gained. This study is largely similar to the survey conducted in 2013 for professional candidates at Hedmark University College (Knudsmoen and Berg 2013).

The survey was conducted using Questback as a survey aimed at graduates who received diplomas in 2011 and 2012 on programs pointed out above. In three of the BA programs were the 2010 cohorts also included, while music production had only graduated one group. In all, this was 257 graduates and the response rate was 49.8. This is a little higher than that of similar studies for undergraduates implemented in recent years (Arnesen 2010, the Career Center and TNS Gallup 2011, Ramboll, 2008, Storen mfl. 2012, Knudsmoen and Berg 2013).

The survey was focused on topics such as reasons for deciding to study, satisfaction with training and teaching, the relevance of education consistent with expectations, the need for continuing education, and recommendation of the study to others, and possible improvements of the courses.

The survey indicated that many of the factors that were important in the choice of courses were also relevant in selection of the first work. 57 percent of graduates had found jobs, but one fifth of the graduates were still seeking employment and 23 percent had continued to study after completing their BA degree. Of those who were employed, 70 percent had a fixed position. Third of those in work said they were in jobs that were not relevant to the subject area they were trained for through their BA. Over half of the candidates had received job before it was gone three months. The candidates were spread across the entire country, but the largest group was in Hedmark.

31 percent of the graduates experienced their education as attractive or very attractive compared with competing BA programs, while 43 percent experienced education as little or very unattractive. 42 percent were satisfied with the attention they had received in the workplace.

When the candidates should assess their competences in some areas, there was agreement on a number of statements about workplace competence, communication and dissemination skills, general competence and leadership, but at the same time there were different perceptions of competence in several variables within these areas of expertise.

2/3 of the candidates stated that they overall were satisfied or very satisfied with the education they had received at Hedmark University College, while 13 percent were dissatisfied or very dissatisfied. 43 percent of the candidates would choose the same BA courses again, while 1/3 answered no to this question and 1/5 of the candidates did not know. Approximately 80 percent of the candidates would recommend their BA degree program to others. It also emerged that most candidates wanted more contact with the practical work throughout their study.

Innhold

1. Innledning	8
2. Gjennomføring av kandidatundersøkelsen	10
2.1. Organisering og tilrettelegging	10
2.2 Metode og gjennomføring	10
2.3 Utvalg og svarprosent	11
2.4 Spørreundersøkelsens innhold	13
3. Funn fra kandidatundersøkelsen	14
3.1 Bakgrunnsvariabler	14
3.2 Kandidatenes valg av studietilbud og vurdering av BA-utdanningene	15
3.2.1 Hvilke yrkesmuligheter ble vektlagt ved valg av studietilbud	15
3.2.2 Informasjon om BA-utdanningene	18
3.2.3 Sosiale variabler med betydning for rekruttering til HH	20
3.3 Kandidatenes vurdering av overgang mellom studier og arbeid	22
3.3.1 Kandidatenes situasjon i forhold til arbeid/videre studier	22
3.3.2 Kandidatenes arbeidsforhold	24
3.3.3 Jobbsøking	25
3.3.4 Faktorer av betydning ved søking av relevant jobb	26
3.3.5 Oppfølging/veiledning i overgangen til arbeidslivet	30
3.4 Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet	31
3.4.1 Attraktivitet i arbeidsmarkedet og tilfredshet med egen utdanning	32
3.4.2 Kandidatenes vurdering av arbeidslivskompetanse	34
3.4.3 Kandidatenes vurdering av kompetanse i kommunikasjon og formidling	37
3.4.4 Kandidatenes vurdering av generelle ferdigheter	38
3.4.5 Kandidatenes vurdering av lederevner	40
3.4.6 Behov for videreutdanning eller spesialisering	41
3.5 Mulige forbedringer i studietilbudet og anbefalinger til andre	43
3.5.1 Gjenvalg og generelle forbedringsforslag	43
3.5.2 Anbefalinger til andre	45
4. Intervjuer av arbeidsgivere	49
4.1 Å lete etter en nål i en høystakk	49
4.2 Noen inntrykk fra intervjuene	50
5. Oppsummering	52
Litteraturliste	57
Vedlegg	58
Intervjuguide – arbeidsgivere	59

1. Innledning

Høgskolen i Hedmark gjennomførte sin første større kandidatundersøkelse høsten 2012. Den ble publisert i begynnelsen av 2013 og omhandlet profesjonsutdanningene ved høgskolen: allmennlærerutdanningen, førskolelærerutdanningen og sykepleierutdanningen. Kandidater som avsluttet utdanningene i 2010 og 2011 var målgruppen. (Knudsmoen, Hege og Bjørn Berg: «Tilfredse kandidater» Kandidatundersøkelse av profesjonsutdanningene ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2010 og 2011, Rapport nr. 2 – 2013.)

Høgskolen i Hedmark har en bred studieportefølje. Ledelsen ved høgskolen har derfor ønsket å gå videre med kandidatundersøkelser for å få et bredere bilde av hvor de ferdige utdannede kandidatene arbeider og erfaringene de har ved overgangen til arbeidslivet. Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SEPU) ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (LUNA) ble derfor kontaktet høsten 2013 og bedt om å foreta en ny undersøkelse av andre bachelorkandidater. Denne gangen ønsket ledelsen å se på kandidater som hadde en mindre entydig relasjon til arbeidsmarkedet enn profesjonsutdanningene. Det var ønskelig at undersøkelsen ble foretatt etter samme lest som den foregående, og det ble ikke foreslått vesentlige endringer i opplegget. Men i tillegg var det ønskelig å supplere kandidatenes egne oppfatninger av overgangen til arbeidslivet med en mindre, kvalitativ undersøkelse av noen arbeidsgiveres syn på kandidatenes kompetanse i overgangen til arbeidslivet.

Også denne gangen har vi sett noe på tidligere generelle kandidatundersøkelser som de større universitetene og handelshøgskolen har gjennomført (jfr Arnesen 2010, Karrieresenteret og TNS Gallup 2011 og Rambøll 2008, Støren m fl 2012) fordi disse undersøkelsene har relevante data om arbeidslivet og yrkeserfaringer og indikerer hvilke overgangsutfordringer som er mest synlige. For øvrig har vi lagt vekt på å gjøre denne undersøkelsen mest mulig lik den foregående, slik at det er mulig å se på forskjeller og likheter mellom profesjonsutdanningene og andre bachelorutdanninger ved høgskolen. Samtidig som det er gjort noen revisjoner på områder hvor den foregående undersøkelsen ikke ga et tilfredsstillende materiale.

Den enkelte avdeling ved høgskolen kom med forslag om hvilke studier de ønsket inkludert i denne nye studien. Ledelsen ønsket at alle avdelingene skulle være representert med en bachelorutdanning. Flere av avdelingene ønsket grupper av bachelorstudier som var beslektet. Dette førte til at følgende studier ble valgt: BA i musikk management og BA i musikkproduksjon (Rena), BA i folkehelse (Elverum), BA i landbruksteknikk (Blæstad) og BA i utmarksforvaltning (Evenstad), og BA i animasjon, BA i visuell simulering og BA i virtuell kunst og design (Hamar). Det ble videre bestemt at kandidater som avla avsluttende eksamen i 2011 og 2012 skulle være

målgruppen, men for BA i musikk management, BA i landbruksteknikk og BA i utmarksforvaltning ble også 2010 kullet inkludert fordi det er få kandidater ved disse studiene og i hovedsak samme studieopplegg disse tre årene.

Også denne gangen var hensikten med undersøkelsen å skaffe seg en oversikt over/få kunnskap om kandidatenes møte med arbeidsmarkedet og et innblikk i overgangen til arbeidslivet. I tillegg var det av stor betydning å få kandidatenes vurdering av sine bachelorstudier etter at de hadde noe arbeidslivserfaring. Spesielt viktig var det å få mer kunnskap om hvordan kandidatene etablerer seg i arbeidsmarkedet og i hvilken grad utdanningene er velegnet til å skaffe dem et framtidig yrke. Denne undersøkelsen har noen færre bakgrunnsvariabler enn fjorårets, men hovedtemaene i undersøkelsen er beholdt: begrunnelser for valg av studietilbud ved høgskolen, grad av tilfredshet med utdanningen, utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet, utdanningens grad av samsvar med forventninger, behov for videreutdanning, anbefalinger av studiet til andre og forslag til mulige forbedringer av studietilbudet.

2. Gjennomføring av kandidatundersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført i november 2013 som en nettbasert spørreundersøkelse. Representant for oppdragsgiver var prorektor Anna L. Ottosen. Ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen var førsteamanuensis Bjørn Berg og høskolelektor Hege Knudsmoen i samarbeid med forskningsleder professor Thomas Nordahl og administrativ leder, høskolelektor Lars Arild Myhr ved SEPU. Kurs og oppdragsenheten ved Hanne Furuheim, avdeling for økonomi og ledelsesfag på Campus Rena hadde ansvaret for den praktiske gjennomføringen av datainnsamlingen ved hjelp av Quest Back.

2.1. Organisering og tilrettelegging

Høgskolen som oppdragsgiver besluttet at alle kandidatene fra de valgte bachelorutdanningene (se kap 1) i 2011 og 2012 var målgruppen for undersøkelsen. I møte med prorektor, studielederne og de ansvarlige for undersøkelsen ble det besluttet at 2010-kullene fra Blæstad, Evenstad og Rena også skulle inkluderes i undersøkelsen på grunn av små kull på de aktuelle studiene BA i landbruksteknikk, BA i utmarksforvaltning, og BA i Musikk management. For BA i musikkproduksjon var 2011 kullet det første på denne utdanningen. Den er derfor representert med bare ett kull. Studieadministrasjonen ved Høgskolen i Hedmark og avdelingsadministrasjonene for de aktuelle BA-studiene skaffet til veie lister over kandidatene. Listene inneholdt e-postadresser og telefonnumre til kandidatene på det tidspunkt de avla eksamen ved høgskolen i Hedmark. Til sammen 257 kandidater tilhørte de utvalgte BA-kullene.

2.2 Metode og gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført som en nettbasert spørreundersøkelse ved hjelp av Quest Back. Temaene for undersøkelsen tok utgangspunkt i spørreundersøkelsen som ble gjennomført for kandidatene på profesjonsutdanningene i 2012. Det vil si at også denne undersøkelsen tok utgangspunkt i noen tema fra de undersøkelsene som tidligere var gjennomført om studentenes studietilfredshet på høgskolen. I tillegg kom en del tema fra andre kandidatundersøkelser som er gjennomført i senere år og som omhandler overgangen til arbeidslivet. Hensikten med dette var å ha en mulighet for å sammenligne med kandidater fra andre studiesteder og deres erfaringer ved overgangen fra studier til arbeidslivet.

Samtlige kandidater ble kontaktet per e-post i begynnelsen av november 2013 ved hjelp av Quest Back og det ble purret på ordinær måte 2 ganger gjennom nye e-poster. Dette ga til sammen 72 svar pr 27. november. Dette var en foruroligende lav svarprosent og det ble derfor iverksatt ytterligere to purrerunder. Den første ved at samtlige som ikke hadde besvart undersøkelsen, fikk en sms-purring på sitt oppgitte mobilnummer. Deretter ble de som ikke hadde besvart undersøkelsen innen ei uke, oppringt på mobiltelefon. Undersøkelsen ble lukket 9. desember og hadde da til sammen 128 svarere. Gjennom denne prosessen ble det også klart at ikke alle hadde samme e-postadresse som da de avsluttet sine studier, og heller ikke alle var mulig å nå gjennom mobiltelefon.

2.3 Utvalg og svarprosent

Tabell 2.1 Kandidatgrupper, antall og svarprosent.

Studiet	Antall kandidater	Totalt	Antall svar	Prosent
BA landbruksteknikk	2010: 6 2011: 11 2012: 7	24	17	70,8
BA utmarksforvaltning	2010: 15 2011: 22 2012: 15	52	26	50,0
BA animasjon	2011: 18 2012: 20	38	16	42,1
BA virtuell kunst og design	2011: 13 2012: 22	35	17	48,6
BA visuell simulering	2011: 23 2012: 20	43	20	46,5
BA musikkproduksjon	2012: 9	9	6	66,7
BA Musikk management	2010: 3 ¹ 2011: 8 2012: 11	22	11	50,0
BA folkehelse	2011: 12 2012: 22	34	15	44,1
Totalt		257	128	49,8 ²

2011 og 2012 kullene var målgruppen for undersøkelsen. I tillegg ble 2010 kullene inkludert for BA i landbruksteknikk, BA i utmarksforvaltning og BA i Musikk management, mens BA i musikkproduksjon bare har med sitt første kull fra 2012.

¹ Her er en svarer fra 2009-kullet inkludert

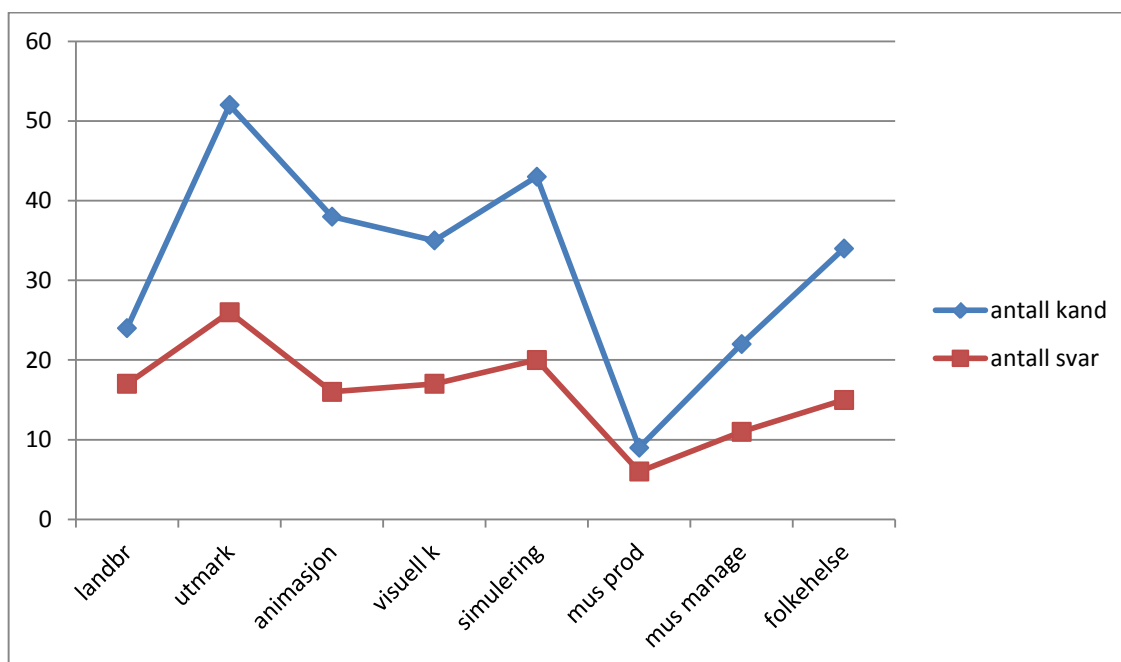
² Korrigert for manglende e-postadresser er svarprosenten 51,0 eller høyere

Det finnes også et mindre antall studenter som avla eksamen og altså er kandidater fra disse årene, men som påbegynte studiet 1 til 2 år tidligere.

Sammenliknet med andre kandidatundersøkelser på BA-nivå er denne svarprosenten vesentlig høyere. Den er også en god del over den svarprosenten som høyskolen får på sine årlige studie-tilfredshetsundersøkelser av studentene på campus. Men med så vidt små kandidatgrupper er ikke svarprosenten tilfredsstillende for å analysere eventuelle forskjeller mellom årskull. Disse er derfor behandlet under ett. Flere av variablene vil dessuten bli behandlet samlet på campus under ett. Dette skyldes at alle disse studiene har små kandidatgrupper. Med svarprosent på 50 totalt skal det store forskjeller til for at forskjellene ikke skal skyldes tilfeldigheter. Det er dessuten visse faglige og miljømessige likheter innad de tre kandidatgruppene som hadde studiet sitt på Hamar, og innad i de to kandidatgruppene som studerte på Rena.

I figuren nedenfor er svarprosentene for de enkelte BA-studiene satt opp, og vi ser at det er noe variasjon mellom gruppene. Det er en tilfredsstillende svarprosent for BA i landbruksteknikk og BA i musikkproduksjon der 2/3 av kandidatene svart. I de øvrige kandidatgruppene har fra halvparten og nedover til 42 prosent svart.

Figur 2.1 Antall kandidater i hver BA-gruppe og antall svar.

2.4 Spørreundersøkelsens innhold

Denne kandidatundersøkelsen er en videreføring av tilsvarende kandidatundersøkelse for profesjonsutdanningene ved Høgskolen i Hedmark (Knudsmoen og Berg 2013). Spørrebatteriet som ble utviklet da, ble i hovedsak basert på tilsvarende kandidatundersøkelser og noe fra tilfredshetsundersøkelsene ved høgskolen. Primære kilder for utvikling av spørreundersøkelsen var kartlegging av karriereløp etter endt utdanning for kandidater ved Høgskolen i Bergen, Norges Handelshøyskole og Universitetet i Bergen, uteksaminert i 2009 (Karrieresenteret og TNS Gallup 2011) og en resultatrapport ved Universitetet i Oslo om arbeidslivstilknytning og tilfredshet med egen utdanning blant kandidater utdannet i perioden 2005 – 2007 (Rambøll 2008). Videre har vi sett på NIFUs kandidatundersøkelser (Arnesen 2010, Støren m. fl. 2012).

Vi har gjort noen forenklinger i denne utgaven av kandidatundersøkelsen i forhold til forrige. Blant annet har vi endret og omplassert spørsmålene som sosialt miljø ved høgskolen, og vi har kortet noe ned på undersøkelsen fordi vi fikk lav svarprosent forrige gang og tilbakemeldinger på at undersøkelsen var for lang.

Den viktigste bakgrunnsvariabelen er hvilken bachelorutdanning som er gjennomført. Det gir samtidig data om studiested. Dermed har vi mulighet til å sammenlikne med profesjonsbachelorutdanningene og med studiestedene. Vi har sløyfet spørsmål om årskull siden vi i forrige runde ikke fant forskjeller mellom disse, men også fordi disse bachelorutdanningene ikke har endret seg vesentlig mellom de kullene vi undersøkte/henvendte oss til.

Begrunnelsene for studievalg er med i undersøkelsen, og disse er koblet sammen med valg i forhold til yrkesmuligheter. Videre var det spørsmål om hvor de hadde skaffet seg informasjon om BA-utdanningene ved høgskolen, og om de forventningene som ble skapt gjennom denne informasjonen ble innfridd gjennom studiet.

En viktig del av undersøkelsen tok sikte på å klarlegge overgangen til arbeidslivet gjennom spørsmål om relevant arbeid, arbeidsforhold, overgangen fra utdanning til arbeid og om det hadde vært vanskelig å skaffe seg en relevant jobb. Inkludert var også et spørsmålsbatteri om hvilke faktorer kandidatene hadde vektlagt når de søkte sin første relevante jobb, og om denne jobben var på hel- eller deltid. Det ble også spurt om kandidatene var fornøyd med oppfølgingen på arbeidsplassen i sin første jobb.

Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet ble forsøkt klarlagt gjennom spørrebatterier som omfattet arbeidslivskompetanse, utvikling av kommunikasjons- og formidlingskompetanse og utvikling av lederevner, og de ble også spurt om generelle kognitive ferdigheter og resultatorientering. Kandidatene ble spurt om de ville valgt den samme utdanningen på nytt og om de ville anbefale den til andre. Til slutt ble de også spurt om hva de ville framheve ved utdanningen på høgskolen.

Undersøkelsen var beregnet til å ta ca. 20 til 25 minutter å besvare.

3. Funn fra kandidatundersøkelsen

3.1 Bakgrunnsvariabler

Den viktigste bakgrunnsvariabelen i denne undersøkelsen er hvilken type BA kandidaten har fullført, men denne variabelen henger også nært sammen med studiested. Tabellen i forrige kapittel viser antall kandidater og svarprosent for den enkelte bachelorutdanning. For mange av variablene er det ikke forskjeller mellom de ulike bachelorkandidatenes oppfatninger. I så fall presenteres data samlet og disse vil i noen tilfeller bli sammenliknet med tilsvarende data fra fjorårets undersøkelse av bachelorkandidatene på profesjonsutdanningene.

Kjønns sammensetningen er ulik for de bachelorstudiene som ble undersøkt denne gangen. I tabellen nedenfor er svarerne fordelt etter kjønn.

Tabell 3.1 Kjønnsfordeling i svarergruppen antall. Prosent.

	Kvinne Antall	Kvinne Prosent	Mann Antall	Mann prosent	Totalt antall
Ba landbruksteknikk	2	12	15	88	17
BA utmarksforvaltning	6	23	20	77	26
BA animasjon, BA virtuell kunst og design, BA visuell simulering	21	41	30	59	51 ³
BA musikkproduksjon og BA musikk management	8	50	8	50	16 ⁴
BA folkehelse	10	66	5	33	15

Menn er i flertall innenfor landbruksteknikk og utmarksforvaltning. Fordelingen er noe jevnere i animasjon, virtuell kunst og design og i visuell simulering, men omtrent 6 av 10 er menn. Innenfor musikkstudiene på Rena er fordelingen jevn, mens folkehelsekandidatene er fordelt med 2/3 kvinner og 1/3 menn. Undersøkelsen viser signifikante kjønnsforskjeller i kandidatenes vurderinger av en del av variablene i undersøkelsen.

³ To svarere har ikke oppgitt kjønn

⁴ En svarer har ikke oppgitt kjønn

Det kom også fram når vi kjørte analyser av menn og kvinners vurdering av utdanning og overgang til arbeidslivet separat. Vi har likevel ikke tatt dette med i framstillingen av to grunner. For det første fordi noen av disse forskjellene er parallelle med forskjeller vi fant mellom de ulike BA-utdanningene og for det andre fordi utvalgene ble svært små. Av tabell 3.1 ovenfor ser vi som nevnt at kjønnsfordelingene er ulike og der fordelingen er mest jevn er gruppen samlet svært liten. Dette gjør at datamaterialet blir for lite til noen inngående analyse av kjønnsforskjeller. Vi fremstiller derfor funnene samlet.

Det hovedbildet som presenteres i det følgende er hvordan BA-kandidatene i undersøkelsen samlet ser på utdanningene de har fått ved Høgskolen i Hedmark, hvilket arbeid de har og hvordan de har funnet seg til rette i arbeidslivet med særlig vekt på overgangen fra utdanning til arbeidsliv. Dersom det er forskjeller mellom kandidatene i disse utdanningene vil dette bli trukket fram i presentasjonene videre.

3.2 Kandidatenes valg av studietilbud og vurdering av BA-utdanningene

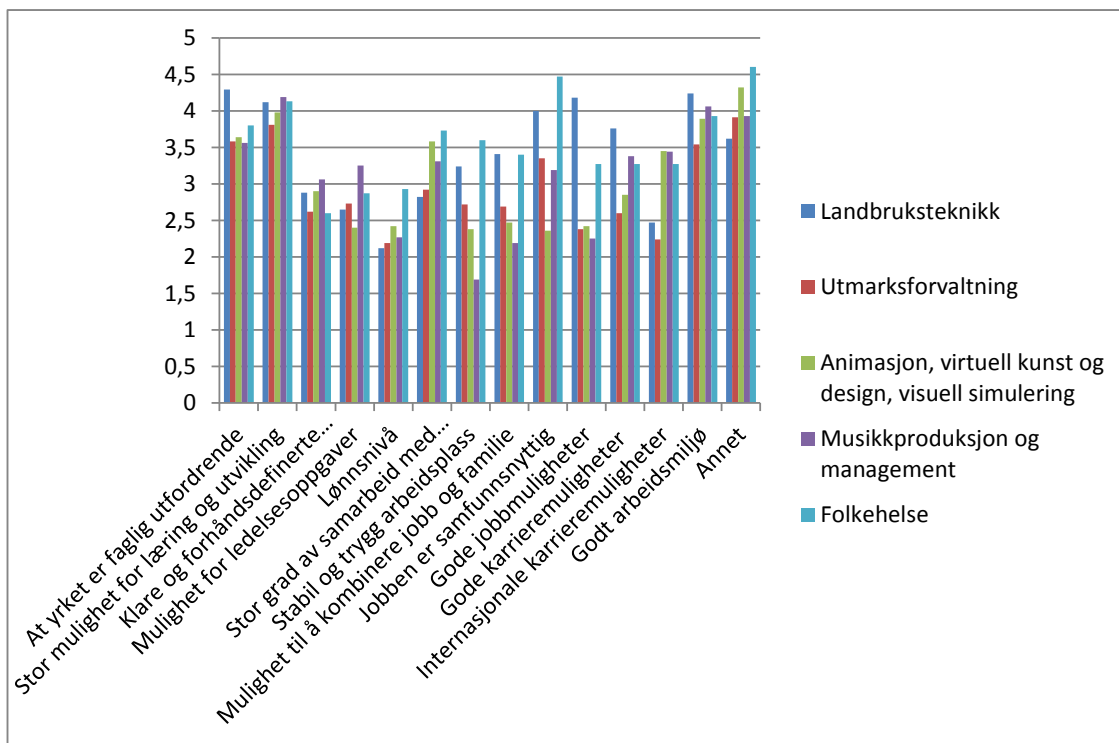
Innledningsvis ble kandidatene spurt om sine yrkesambisjoner på det tidspunkt de søkte utdanningen. De ble også spurt om hvor de fikk informasjon om studiet og om denne informasjonene var i overensstemmelse med erfaringene når de gjennomførte studiet. Det ble samtidig trukket inn noen sosiale variabler ved valg av studiested og om de jobbet vied siden av studiet.

3.2.1 Hvilke yrkesmuligheter ble vektlagt ved valg av studietilbud

Kandidatene ble bedt om å besvare følgende spørsmål: Hvilke yrkesmessige forhold vektla du i valg av studietilbud?

1. At yrket er faglig utfordrende
2. Stor mulighet for læring og utvikling
3. Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
4. Mulighet for ledelsesoppgaver
5. Lønnsnivå
6. Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
7. Stabil og trygg arbeidsplass
8. Mulighet til å kombinere jobb og familie
9. Jobben er samfunnsnyttig
10. Gode jobbmuligheter
11. Gode karrieremuligheter
12. Internasjonale karrieremuligheter
13. Godt arbeidsmiljø
14. Annet [skriv inn]

Kandidatene vurderte etter skalaen; i svært stor grad, i stor grad, verken eller, i liten grad, i svært liten grad og vet ikke. Kategorien vet ikke er tatt ut i denne fremstillingen og spørsmålene er snudd slik at 5 er i svært stor grad og 1 er i svært liten grad. Jo høyere gjennomsnittlig verdi på søylene desto mer vektla kandidatene de ulike variablene i sitt yrkesvalg innenfor de ulike BA utdanningene. Vi har også i disse sammenstillingstabellene slått sammen noen av de ulike utdanningsprogrammene.

Figur 3.1. Vurdering av yrkesmuligheter i valg av studietilbud. Gjennomsnitt. N = 128.

Et stort flertall (82 prosent) vektla at de mente den BA-utdanningen de valgte ga «store muligheter for læring og utvikling» (2). 2/3 av kandidatene la også vekt på at yrket er «faglig utfordrende» (1) selv om ikke alle disse studiene kan sies å peke mot ett bestemt yrke på samme måte som profesjonsutdanningene. Kandidatene la også stor grad vekt på at de kunne få «et godt arbeidsmiljø» (13). 2/3 svarte i svært stor eller stor grad på dette. I fjorårets undersøkelse blant profesjonskandidatene var det et stort flertall som også besvarte disse 3 spørsmålene positivt. Det som ble aller minst vektlagt både i denne undersøkelsen og blant profesjonskandidatene var «lønnsnivå» (5). 59 prosent besvarte dette spørsmålet med i liten eller i svært liten grad og 27 prosent krysset av for verken - eller.

Blant profesjonskandidatene fant vi et klart flertall som vektla betydningen av spørsmål 6 om «graden av samarbeid med andre/teamarbeid». Det var ikke noe slikt flertall blant BA-kandidatene i denne undersøkelsen. 34 prosent svarte at det verken var viktig eller ikke, mens 11 prosent svarte at de hadde vektlagt dette i svært stor grad og 35 prosent i stor grad.

På noen områder var det forskjeller mellom de BA-studiene vi undersøkte denne gangen. Profesjonskandidatene i fjor la vekt på at de gjennom utdanningen kunne komme til «stabile og trygge arbeidsplasser» (7). Blant BA-kandidatene i denne undersøkelsen var det $\frac{1}{4}$ som svarte i svært stor og i stor grad og $\frac{1}{4}$ av kandidatene svarte verken – eller. De som sterkest vektla «en trygg og stabil arbeidsplass» for studievalget sitt, var kandidatene innenfor landbruksteknikk og folkehelse hvor prosentene var 41 og 47. Men også innenfor landbruksteknikk var det en stor gruppe som svarte verken – eller (35 prosent). Innenfor BA i musikkproduksjon og musikk management var det 81 prosent som svarte i liten eller i svært liten grad, innenfor BA i animasjon, virtuell kunst og design, og visuell simulering var det 59 prosent og innenfor utmarksforvaltning 40 prosent.

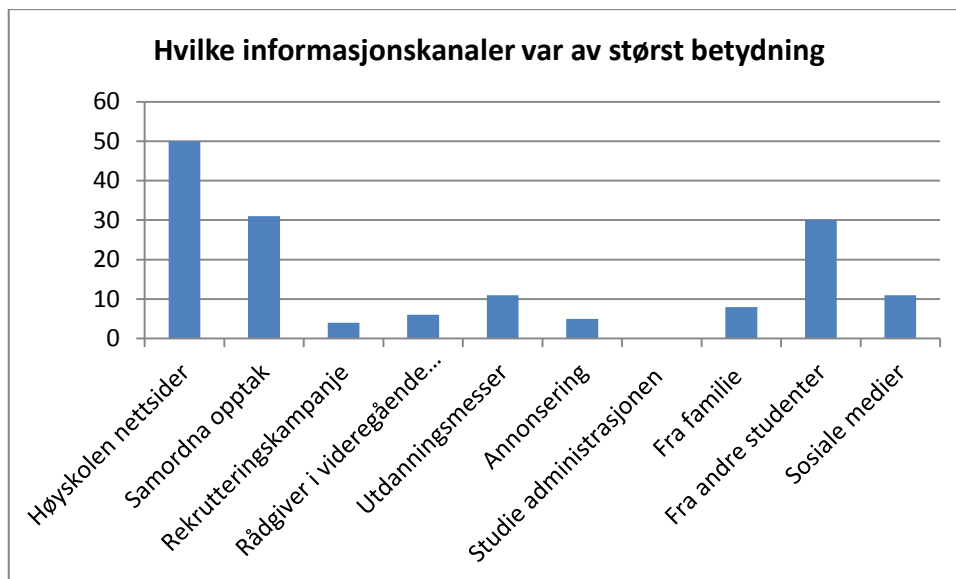
Både spørsmålene om «jobben var samfunnsnyttig» og «arbeidsmulighetene gode» ga profesjonskandidatene motivasjon for å søke sine BA-utdanninger. Disse spørsmålene fikk i ulik grad tilslutning i årets kandidatundersøkelse. Hele 93 prosent av folkehelsekandidatene oppga at jobben var «samfunnsnyttig» (9) hadde svært stor eller stor betydning for valget av studium og 77 prosent av kandidatene i landbruksteknikk oppga det samme, men så synker tallene til 42 prosent for utmarksforvaltning, 31 prosent for musikkproduksjon og Musikk management og ned til 13 prosent for animasjon, virtuell kunst og design og visuell stimulering. I denne siste gruppen oppga $\frac{1}{3}$ at dette hadde svært liten betydning.

Også innenfor spørsmålet om «gode jobbmuligheter» (10) fant vi stor spredning. 70 prosent av kandidatene i landbruksteknikk oppga at «gode jobbmuligheter» hadde svært stor eller stor grad av betydning. Tilsvarende tall for folkehelse var at 40 prosent mente det hadde stor betydning, utmarksforvaltning 14 prosent, animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering 9 prosent og musikkproduksjon og musikk management 6 prosent.

BA-kandidatene skillte også lag når det gjelder «internasjonale karrieremuligheter». Litt mer enn halvparten av kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering mente at mulighetene motiverte i svært stor eller stor grad for studievalget og 39 prosent av kandidatene i musikkproduksjon og musikk management svarte tilsvarende. Men for landbruksteknikk og utmarksforvaltning oppga henholdsvis 59 og 64 prosent av kandidatene at dette hadde svært liten eller liten betydning. I alle gruppene var det en stor andel verken – eller – svar, i alt ca. $\frac{1}{3}$.

3.2.2 Informasjon om BA-utdanningene

Kandidatene ga følgende informasjon om hvilke informasjonskanaler som var av størst betydning:

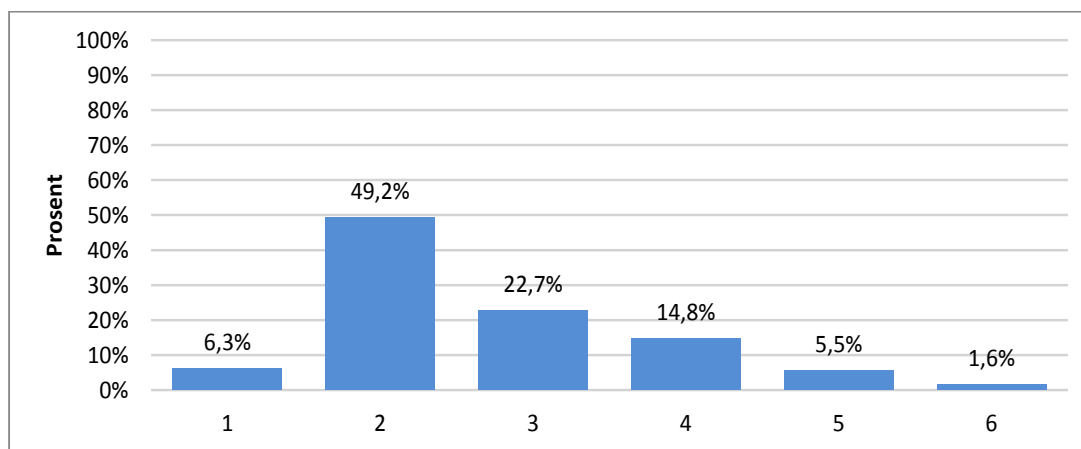

Figur 3.2. Hvilke informasjonskanaler var av størst betydning i prosent. N = 128.

1. Høgskolens nettsider, 50 prosent
2. Samordna opptak, 31 prosent
3. Rekrutteringskampanje, 4 prosent
4. Rådgiver i videregående skole, 6 prosent
5. Utdanningsmesser, 11 prosent
6. Annonsering, 5 prosent
7. Studieadministrasjonen, 0 prosent
8. Fra familie, 8 prosent
9. Fra andre studenter og venner, 30 prosent
10. Sosiale medier, 11 prosent

Tre kilder skilte seg ut som informasjonskanaler med prosent mellom 30 og 50. Det var høgskolens nettsider, samordna opptak og andre studenter og venner. De øvrige kildene havnet fra 11 prosent og nedover. Det var noen mindre forskjeller fra hva profesjonskandidatene oppga. Profesjonskandidatene hadde litt høyere prosent for høgskolens nettsider og samordna opptak og ikke minst fra familie. For øvrig var forskjellene små.

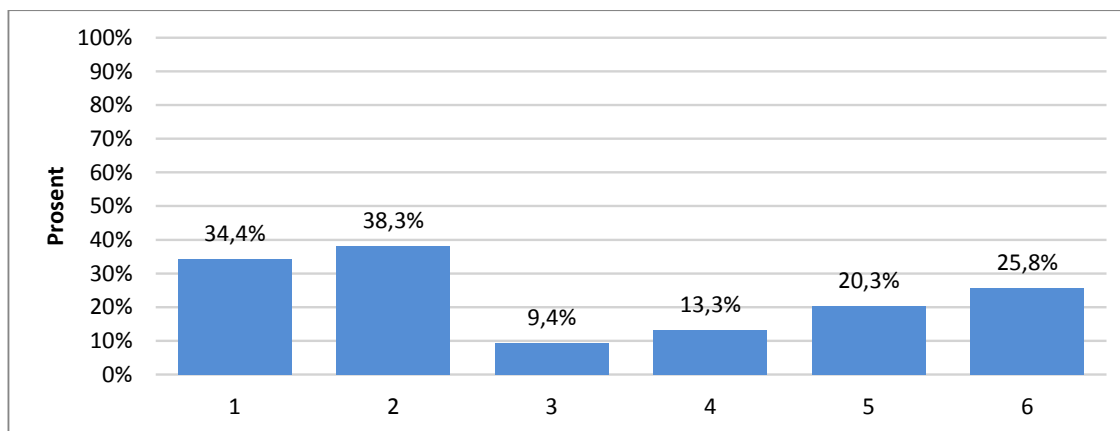
Kandidatene ble også spurt om studiet svarte til de forventningene om studietilbudet som ble skapt av høgsolen i forkant.

Figur 3.3. Samsvarte studiet med de forventningene om studietilbudet som ble skapt av høgsolen i forkant i prosent. N = 128.

Vi ser at det ikke er så mange som svarer i svært stor grad, men 49 prosent svarer i stor grad og 23 prosent svarer verken - eller. Det er likevel 1/5 av kandidatene som svarer at studietilbudet i liten eller i svært liten grad svarer til forventningene. Om vi sammenlikner dette med svarene som kandidatene fra profesjonsutdanningen ga, viser det seg at noen færre av BA-kandidatene i denne undersøkelse svarer i svært stor grad, 6 prosent mot 15 prosent, mens noen flere svarer i svært liten og i liten grad, 20 prosent mot 11 prosent. De øvrige svarprosentene er like. Når det gjelder forskjeller mellom de ulike studiene er det små variasjoner.

På spørsmål om kandidaten jobbet eller deltok i noen andre aktiviteter ved siden av studiet fremgår svarene av figuren nedenfor.

-
- 1 Jobbet innenfor fagområdet i studietiden
  - 2 Jobbet utenfor fagområdet i studietiden
  - 3 Hadde verv på HH
  - 4 Hadde verv i en annen organisasjon
  - 5 Drev med frivillig arbeid
  - 6 Nei, ingen av disse

Figur 3.4. Jobbet eller deltok kandidaten i noen andre aktiviteter ved siden av studiet i prosent. N = 128.

73 prosent av kandidatene jobbet i løpet av studietida. Det var litt færre enn blant profesjonskandidatene hvor 78 prosent jobbet. På den annen side var det noen flere av kandidatene i årets undersøkelse som hadde ulike verv på og utenfor høgskolen eller deltok i frivillig arbeid.

3.2.3 Sosiale variabler med betydning for rekruttering til HH

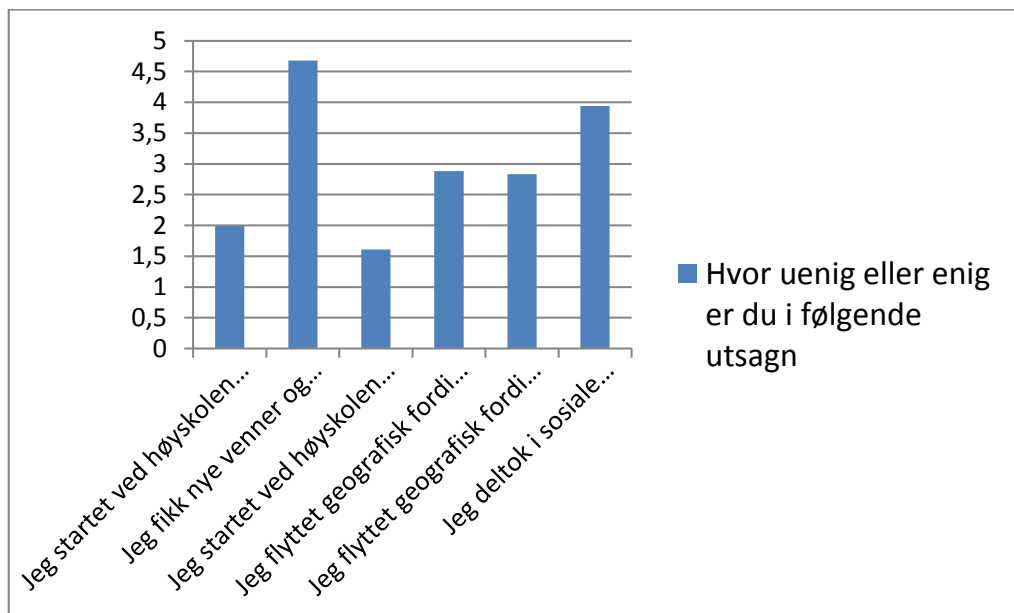
I spørreskjemaet var det også satt inn noen spørsmål om ulike sosiale eller geografiske variabler hadde betydning som begrunnelse for å søke Høgskolen i Hedmark. Utgangspunktet for disse spørsmålene var delvis å søke kunnskap bak rekrutteringsmønsteret til høgskolen og begrunnelsen for disse. Blant disse spørsmålene var det også satt inn to spørsmål om hvordan de oppfattet sin sosiale situasjon som student ved høgskolen for å se om rekrutteringen har betydning for hvordan kandidatene hadde funnet seg til rette ved høgskolen. (Utsagnene 2 og 6.)

Følgende seks utsagn var inkludert:

1. Jeg startet ved høyskolen fordi jeg kjente noen som gikk der eller ville begynne der
2. Jeg fikk nye venner og bekjenskaper gjennom utdanningen
3. Jeg startet ved høyskolen fordi det var nærmest bostedsadresse

4. Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det faglige miljøet var bra
5. Jeg flyttet geografisk fordi jeg hadde hørt at det sosiale miljøet var bra
6. Jeg deltok i sosiale aktiviteter utenfor avsatt undervisningstid når jeg studerte

Spørsmålene ble besvart på en skala fra helt uenig (1) til helt enig (5).

Figur 3.5. Hvor uenig eller enig er du i følgende utsagn. Gjennomsnitt. N = 128.

I undersøkelsen om profesjonsutdanningene viste det seg at geografisk nærhet hadde størst betydning når de ønsket å begynne på Høgskolen i Hedmark. Av BA-kandidatene i denne undersøkelsen sa hele 80 prosent seg uenig i dette utsagnet (utsagn 3). De startet heller ikke ved høyskolen fordi de kjente noen som gikk der eller ville begynne der (utsagn 1). $\frac{3}{4}$ var uenige i dette også. På spørsmålet om godt faglig miljø kan være en årsak, fikk vi en tredeling av svarene i enig, verken enig eller uenig, og uenig. Og på spørsmålet om godt sosialt miljø som årsak, minker igjen enigandelen til $\frac{1}{4}$ av svarene, og andelen av de som svarer verken enig eller uenig øker. Totalt sett viser det seg altså at sosiale og geografiske variabler har liten betydning for rekrutteringen til samtlige av de BA-utdanningene som var med i denne undersøkelsen, og det er heller ikke betydningsfulle forskjeller mellom utdanningene. Samlet skiller altså denne gruppen seg klart fra BA-kandidatene på profesjonsutdanningene når det gjelder geografiske preferanser.

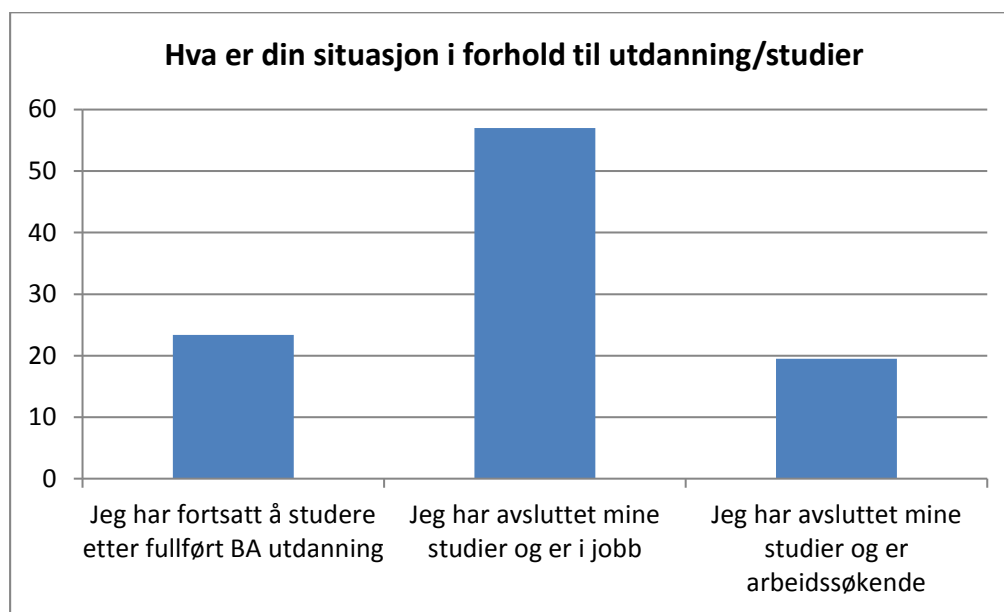
Det er unison enighet blant kandidatene om at de «fikk nye venner og bekjentskaper gjennom utdanningen» (utsagn 2), og $\frac{3}{4}$ av kandidatene er enig i at de deltok i sosiale aktiviteter utenfor avsatt undervisningstid i studietiden (utsagn 6). Det siste er en litt høyere andel enn for profesjonsutdanningene.

3.3 Kandidatenes vurdering av overgang mellom studier og arbeid

3.3.1 Kandidatenes situasjon i forhold til arbeid/videre studier

Det varierte i hvilken grad en BA-kandidat begynte å jobbe umiddelbart etter studiet, eller om vedkommende fortsatte sine studier eller hadde problemer med å finne en relevant jobb.

Totalbildet for BA-kandidatene i undersøkelsen så slik ut:

Figur 3.6. Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier i prosent. N = 128.

Totalt sett hadde altså 23 prosent fortsatt sine studier, 57 prosent var i jobb, mens 20 prosent hadde avsluttet sine studier og var arbeidssøkende. Her var det en del forskjeller mellom de forskjellige BA-kandidatene. Det var flest kandidater fra utmarksforvaltning og folkehelse som hadde fortsatt sine studier, henholdsvis 35 og 27 prosent. Av de som hadde avsluttet sine studier og var i jobb fant vi flest med BA i musikkproduksjon eller musikk management og med BA i landbruksteknikk,

Tabell 3.2 Videre studier, jobb eller arbeidssøkende i forhold til BA-utdanning. Prosent. N= 128.

	Fortsatt å studere etter fullført BA	Avsluttet studier og er i jobb	Avsluttet studier og er arbeidssøkende	Totalt antall
BA landbruksteknikk	24	77	0	17
BA utmarksforvaltning	35	62	4	26
BA animasjon, virtuell kunst og design, visuell simulering	20	43	37	54
BA musikkproduksjon og musikk management	13	81	6	16
BA folkehelse	27	53	20	15
Sum antall	30	73	25	128

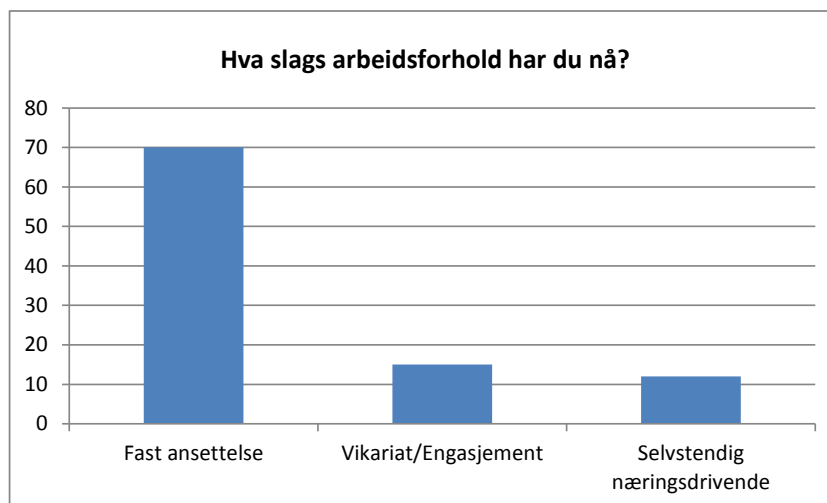
At kandidatene var i jobb betød ikke nødvendigvis at de hadde klart å finne en jobb innenfor fagområdet de var utdannet for. Der var situasjonen at litt over 2/3 jobbet innenfor relevant fagområde mens altså 1/3 hadde jobber som de oppfattet var utenfor deres fagområde. Dette var svært forskjellig fra profesjonsutdanningene hvor så å si alle sykepleiere og allmennlærere var i relevant jobb, mens 11 prosent av førskolelærerne ikke hadde relevante jobber.

BA-kandidatene i musikkproduksjon og musikk management hadde den høyeste andelen kandidater i jobb, men halvparten oppga at de ikke hadde en relevant jobb, og innenfor BA i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering var prosenten uten relevant jobb 16 samtidig som disse kandidatene hadde den høyeste andelen jobbsøkende med 37 prosent. Samlet sett var det altså 38 prosent av BA-kandidatene i denne undersøkelsen som 1 til 2 år etter avsluttet studium enten var arbeidssøkende eller arbeidet utenom fagområdet de var utdannet til.

Det kan være flere forhold som har betydning for muligheten for å få en relevant jobb. Når vi ser på de som har jobb utenfor fagområdet sitt så er det noen som peker på den åpenbare grunnen som ligger i at de har lite yrkeserfaring. Noen mener også at høgskolen kunne bli bedre på å formidle kompetansen til BA-kandidatene. Men den årsaken som trekkes fram av de aller fleste er kort og godt at det er få relevante stillinger å søke på.

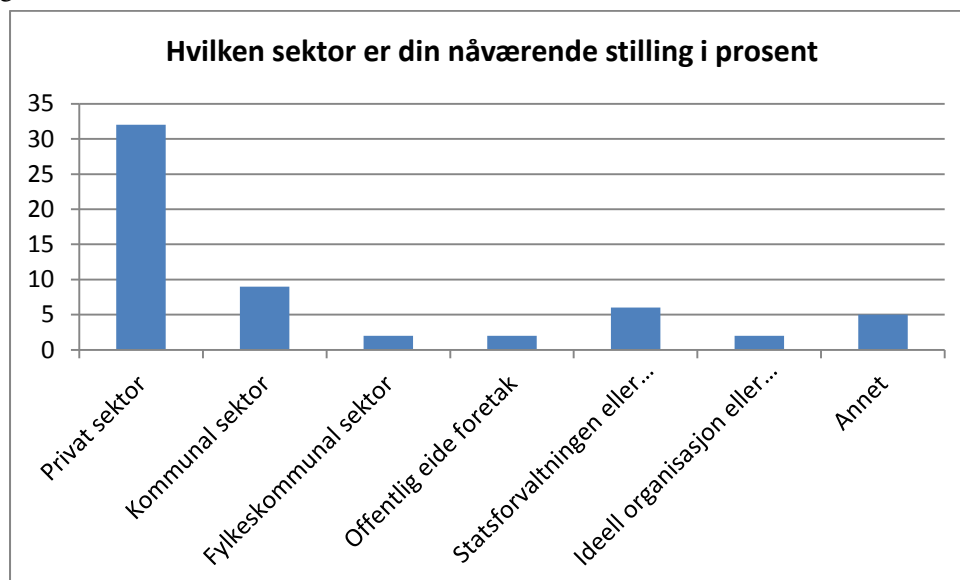
3.3.2 Kandidatenes arbeidsforhold

Figuren nedenfor viser arbeidsforhold for de 73 kandidatene som opplyser at de har avsluttet sine studier og er i fast jobb.

Figur 3.7. Hva slags arbeidsforhold har du nå i prosent. N = 73.

Av de 73 kandidatene som var i arbeid opplyste 70 prosent at de var i fast arbeid, 15 prosent var ansatt i vikariater eller engasjementsstillinger og 12 prosent opplyste at de er selvstendige næringsdrivende.

Figur 3.8 Hvilken sektor er din nåværende stilling i prosent. N = 73.

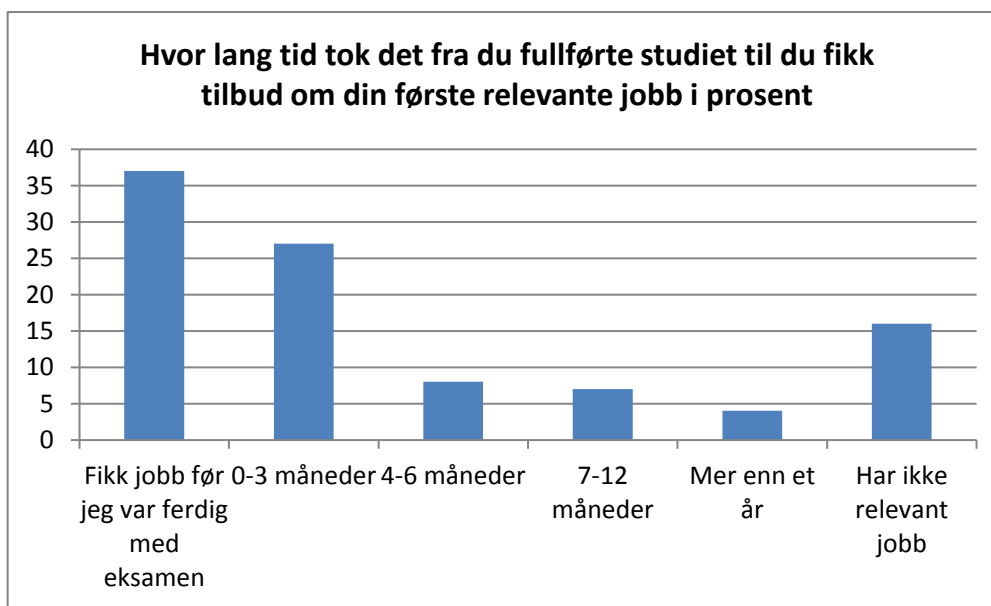

Når det gjelder hvilken sektor de jobbet i oppga flertallet, 56 prosent, at de jobbet i privat sektor, mens 18 prosent jobbet i kommunal eller fylkeskommunal sektor. 10 prosent jobbet i statsforvaltningen, mens 8 prosent hadde oppgitt annet arbeid]. Dette var en klar forskjell fra profesjonsutdanningene for allmennlærere og sykepleierne hvor så å si alle jobbet innenfor offentlig sektor (kommune, fylke, stat). Fordelingen var mer lik den vi fant for førskolelærerne hvor 58 prosent jobbet i privat sektor.

Kandidatene ble også spurt om hvilke kanaler de benyttet for å finne sin første jobb. Av de kandidatene som hadde jobb var det tre kanaler for jobbsøking som skilte seg ut. 1/3 av kandidatene hadde brukt personlige nettverk, 26 prosent fikk jobben etter å ha funnet stillingsutlysning i trykte medier eller på internett og 15 prosent etter direkte kontakt med arbeidsgiver. Bare 8 prosent nevnte jobbdatabaser og svært få trakk fram praksissteder, vikar- eller bemanningsbyråer og NAV.

3.3.3 Jobbsøking

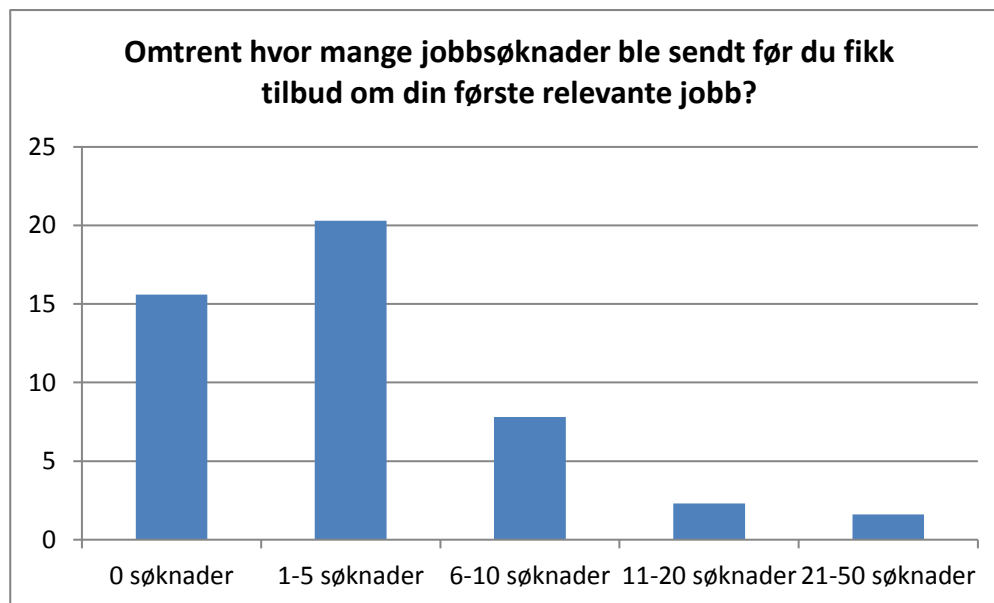
Av gruppen på 73 som hadde avsluttet studiene og fått jobb, fikk de fleste jobb ganske raskt.

Figur 3.9. Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb. Prosent. N = 73.

Hele 37 prosent hadde jobb allerede før de var ferdige med studiet, og ytterligere 27 prosent fikk jobb før det var gått 3 måneder. 8 prosent måtte vente fra 4–6 måneder før de fikk jobb, og for 7 prosent av kandidatene tok det fra 7–12 måneder.

Kandidatene ble også spurt om hvor mange søknader de hadde sendt før de fikk sitt første jobbtilbud.

Figur 3.10. Hvor mange jobbsøknader ble sendt før du fikk tilbud om din første relevante jobb i prosent. N = 73.

1/3 av kandidatene sendte ingen søknader og 43 prosent sendte fra 1 – 5 søknader. 16 prosent kom opp i fra 6 – 10 søknader, mens altså svært få måtte sende 11 søknader eller flere.

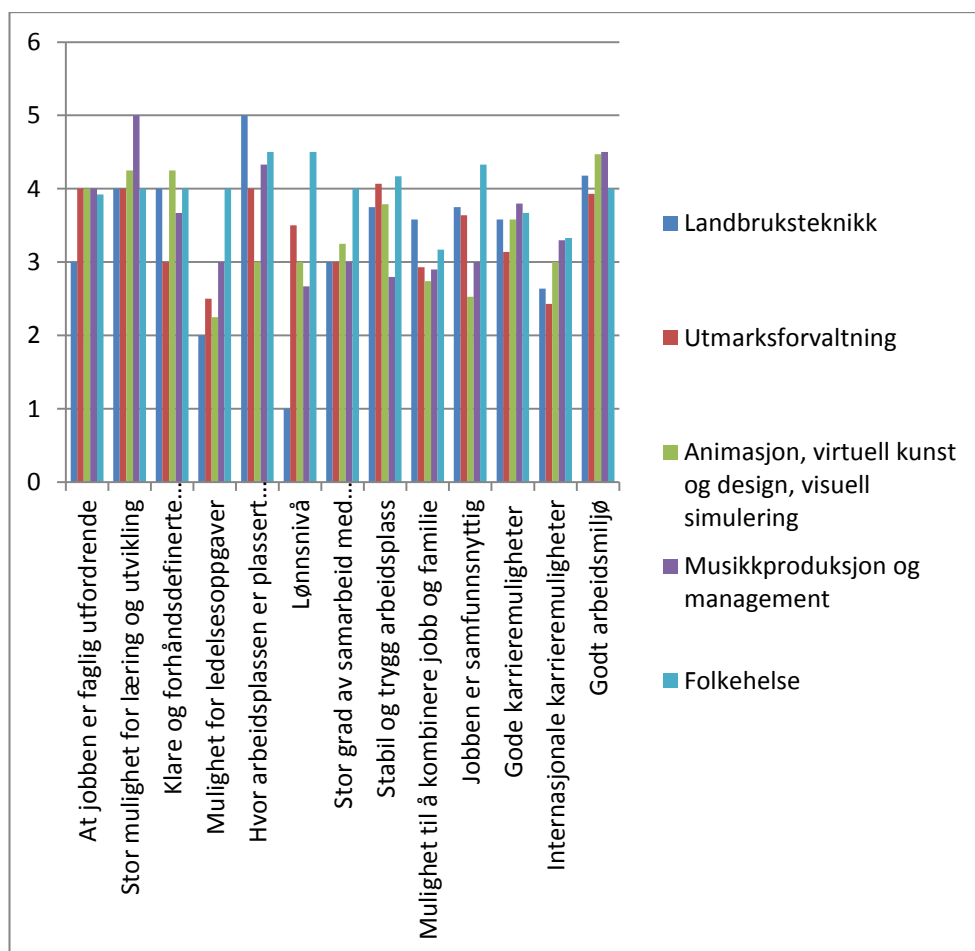
3.3.4 Faktorer av betydning ved søking av relevant jobb

I undersøkelsen ble det brukt et antall spørsmål for å kartlegge faktorer av betydning når kandidatene skulle søke på en relevant jobb. De fleste av faktorene er de samme som ble brukt foran i undersøkelsen i kapittel 3.2.1 når kandidatene ble spurt om hvilke yrkesmessige faktorer som hadde betydning når de valgte studium.

1. At jobben er faglig utfordrende
2. Stor mulighet for læring og utvikling
3. Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
4. Mulighet for ledelsesoppgaver
5. Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk
6. Lønnsnivå
7. Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
8. Stabil og trygg arbeidsplass
9. Mulighet til å kombinere jobb og familie
10. Jobben er samfunnsnyttig

11. Gode karrieremuligheter
12. Internasjonale karrieremuligheter
13. Godt arbeidsmiljø

Kandidatene vurderte etter skalaen svært viktig, viktig, verken eller, lite viktig, svært lite viktig, vet ikke og annet.

Figur 3.11. Hvor viktig var følgende faktorer for deg når du søkte relevant jobb. Gjennomsnitt. N = 73.

Det er interessant å se at det er de samme faktorene som er av betydning. De faktorene som ble trukket fram ved studievalg har nå fått større betydning når kandidatene søker jobb og altså blitt viktigere enn de var ved valg av studium. Fortsatt var «stor mulighet for læring og utvikling» (2) og «godt arbeidsmiljø» (13) de aller viktigste faktorene. Kandidatene mente også at det var viktig «at jobben er faglig utfordrende» (1). Denne faktoren ble rangert som den 4 mest viktige. En faktor som ikke ble tillagt spesielt stor vekt ved valg av studium hadde nå seilt opp til 3. plass og blitt langt mer betydningsfull: «stabil og trygg arbeidsplass» (8). Denne siste faktoren er den eneste som fortsatt skiller mellom de ulike BA-kandidatene i undersøkelsen. Her er det slik at 60

prosent av kandidatene i musikkproduksjon og musikk management finner dette lite eller svært lite viktig, og kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering deler seg mellom svært viktig eller viktig og verken viktig eller ikke. Av de øvrige kandidatene mener over 80 prosent at dette er svært viktig eller viktig.

En ny faktor som ble inkludert ved spørsmål om relevant jobb var «hvor arbeidsplassen er plassert geografisk» (5). Denne faktoren skåret bare litt svakere enn faktor 1: «at jobben var faglig utfordrende» og ble rangert som nummer 5. For øvrig hadde de fleste faktorene beveget seg mot venstre på skalaen og blitt noe mer viktig enn ved studievalg med unntak av «jobben er samfunnsnyttig» (10) som skåret på samme nivå og ikke ble betraktet som spesielt viktig, og «internasjonale karrieremuligheter» (12) som nå ved valg av relevant jobb, var den minst viktige faktoren.

De aller fleste kandidatene jobbet heltid (84 prosent) og i tillegg kom 10 prosent som også jobbet 100 prosent, men i flere stillinger. Ytterst få jobbet deltid og flertallet av disse oppga at dette var frivillig. Blant profesjonskandidatene var det en god del flere som jobbet deltid, og mange av disse ufrivillig.

Vi så at faktoren «hvor arbeidsplassen er plassert geografisk» hadde en viss betydning for kandidatene. Hvor arbeidet så disse kandidatene etter fullført utdanning? Totalt sett var spredningen svært stor geografisk, og det var noen ulikheter mellom kandidatgruppene. Samlet fant vi at 30 prosent av kandidatene jobber i Hedmark og 17 prosent i Oslo.

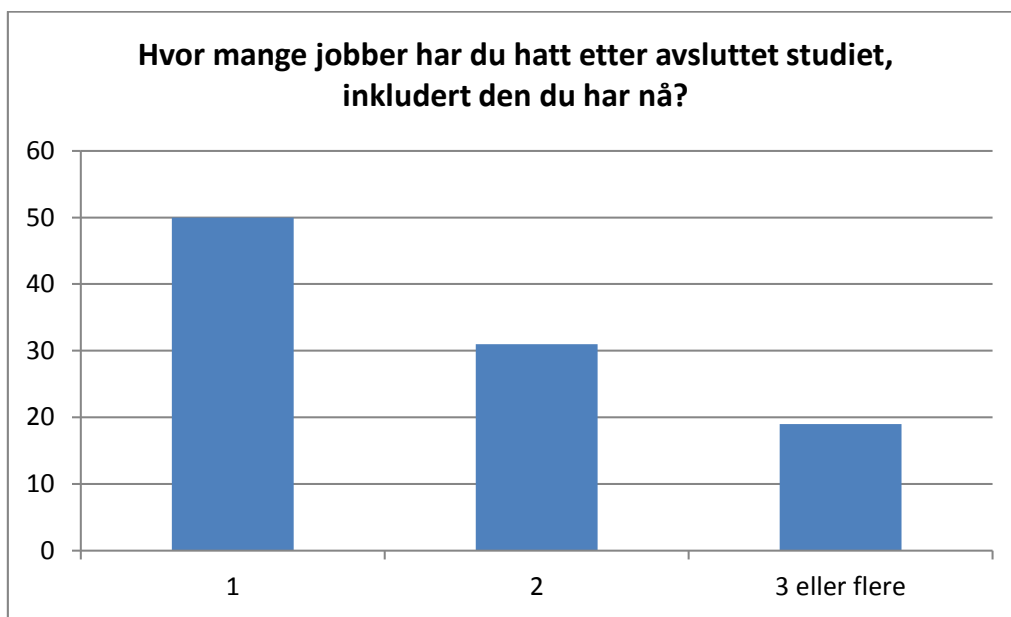
Tabell 3.3 Geografisk oversikt over kandidatenes arbeidssteder. Antall kandidater N = 126.

Fylke(r) Studier	Oslo	Hedmark	Østlandet for øvrig, Sørlandet	Vestlandet	Trøndelag	Nord- Norge	Utlandet	Totalt
Landbruksteknikk	1	5	5	3	3	0	0	17
Utmarksforvaltning	1	8	2	5	0	8	1	25
Animasjon, virtuell kunst & stimulering	7	22	7	10	3	1	3	53
Musikk produksjon og management	9	1	0	2	2	1	1	16
Folkehelse	3	2	6	2	1	0	1	15
Sum	21	38	20	22	9	10	6	126

Bare 2 kandidater var dratt til Sørlandet og disse er tatt med i Østlandsgruppen utenom Oslo og Hedmark. Kandidatene fra BA-studiene i animasjon, virtuell kunst og design, og visuell simulering skilte seg ut ved at 42 prosent jobbet i Hedmark, men det var også mange som jobbet i Hordaland, Rogaland og Oslo. Musikk management og musikkproduksjon hadde godt over halvparten av sine kandidater i jobb i Oslo, men samtidig har vi sett at denne kandidatgruppen har hatt store utfordringer med å finne relevante jobber, og det kan være grunn til å anta at de

fleste relevante jobber vil befinne seg i Oslo. Av kandidatene i utmarksforvaltning befant nær 1/3 seg i Hedmark, men en like stor andel arbeidet i Nord-Norge. Kandidatene i denne undersøkelsen hadde et helt annet spredningsmønster enn profesjonskandidatene på lærerutdanning og førskolelærerutdanning som stort sett befant seg i Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo. De lignet noe mer på sykepleierkandidatene som hadde en stor andel i Hedmark, men for øvrig fordelte seg på mange flere fylker enn de øvrige profesjonskandidatene.

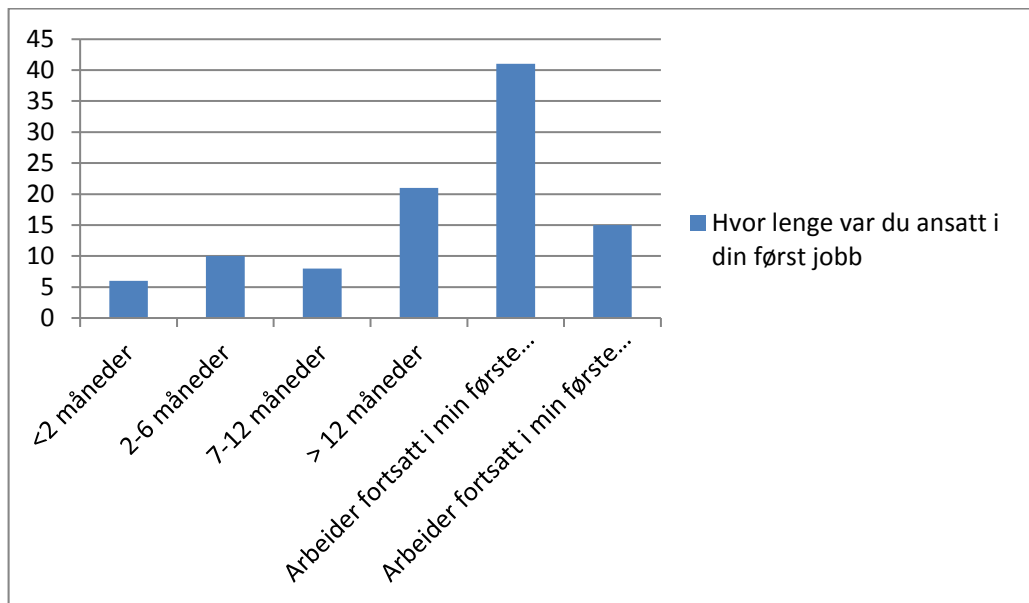
Kandidatene ble også spurt om hvor mange jobber de hadde hatt etter at de avsluttet studiet.

Figur 3.12. Antall jobber etter avsluttet studiet i prosent. N = 72.

Halvparten var fortsatt i sin første jobb, men 31 prosent hadde hatt 2 forskjellige jobber og 19 prosent hadde hatt 3 eller flere jobber inkludert den de var ansatt i nå. Det var særlig en gruppe av kandidatene innenfor Musikk management og musikkproduksjon som hadde prøvd seg på 3 jobber eller flere, og en mindre gruppe av studentene innenfor animasjon, virtuell kunst og design og visuell stimulering. utfordringene med å finne jobber innenfor fagområdet kan føre til at det blir flere bytter av jobb umiddelbart etter at studiet er fullført.

Men det er ikke entydig slik. På spørsmål om hvor lenge kandidatene jobbet i sin første jobb svarer 15 prosent at de fortsatt var i sin første jobb, men utenfor det fagområdet de var utdannet for. 41 prosent var i sin første jobb innenfor fagområdet de er utdannet for.

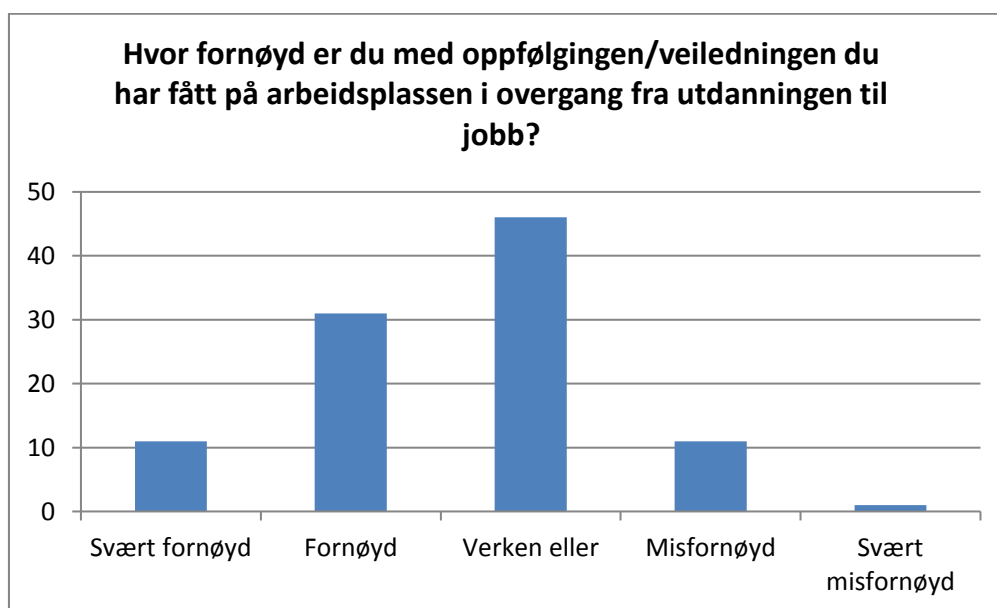

Figur 3.13. Hvor lenge var du ansatt i din første jobb N = 73.

Vi ser også av tabellen at en del av kandidatene har hatt relativt kortvarige arbeidsforhold, 15 prosent på under ½ år og 8 prosent mellom ½ og 1 år. Det er ingen klare forskjeller mellom BA-kandidatene på dette området.

3.3.5 Oppfølging/veiledning i overgangen til arbeidslivet

Overgangen fra utdanning til yrke kan være krevende på flere måter. Det vil som regel ikke være noen perfekt match mellom det arbeidet som den enkelte gjorde som student og det som blir kandidatens arbeidsoppgaver på et nytt arbeidssted og i en ny jobb. For profesjonsutdanningene forsøker utdanningsinstitusjonen å bøte på dette ved at det ligger mer eller mindre praksis inne i utdanningene. For andre BA-kandidater vil dette variere mye, fra ikke noe til tiltak som sender kandidatene ut i arbeidslivet for kortere perioder og med ulike oppdrag. Uansett så legger mange virksomheter vekt på å gi kandidatene god veiledning på sin nye arbeidsplass. Kandidatene ble derfor stilt følgende spørsmål: hvor fornøyd er du med oppfølgingen/veiledningen du har fått på arbeidsplassen i overgang fra utdanning til jobb?

Figur 3.14. Tilfredshet med oppfølgingen/veiledningen du har fått på arbeidsplassen i overgang fra utdanningen til jobb i prosent N = 72.

Av figuren ser vi at 42 prosent av kandidatene som var i arbeid var fornøyd eller svært fornøyd med den oppfølgingen eller veiledningen de har fått. For profesjonsutdanningene i fjorårets undersøkelse lå den tilsvarende prosenten på 58. Svært mange i årets kandidatundersøkelse svarte at de verken er fornøyd eller misfornøyd (46 prosent). Av profesjonskandidatene svarte 23 prosent tilsvarende i fjor. Antallet som var misfornøyd eller svært misfornøyd lå på omtrent samme nivå i disse to undersøkelsene (ca. 13–14 prosent).

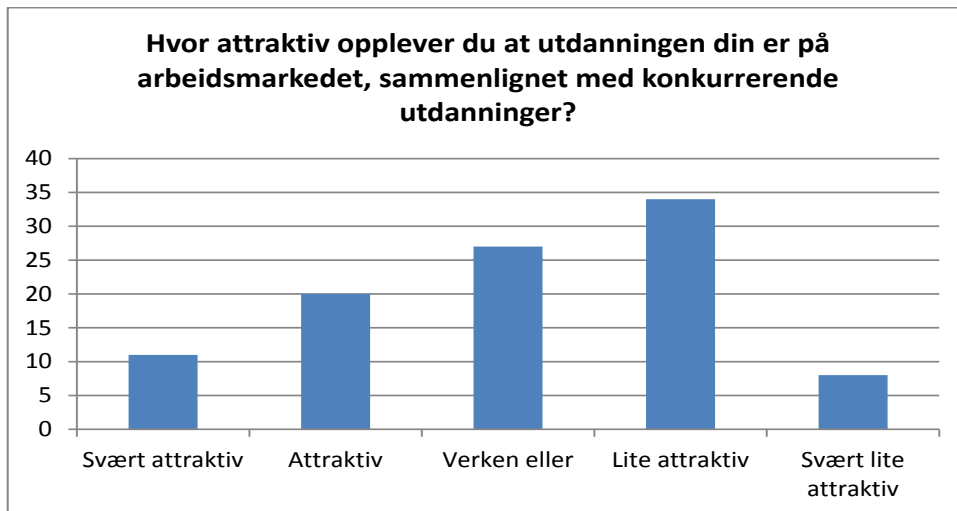
Det var ingen store forskjeller mellom de ulike BA-gruppene, men kandidatene i musikkproduksjon og musikk management toppe verken - eller gruppen med kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og virtuell simulering på andreplass.

3.4 Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet

Gjennom spørreskjemaet til kandidatene forsøkte vi å få et bilde av hvordan kandidatene vurderer sin egen kompetanse på flere områder. Det ble spurt om attraktivitet og hvor fornøyd de var med utdanningen, og de ble også bedt om å vurdere sin arbeidslivskompetanse, kommunikasjons- og formidlingskompetanse og sine lederevner.

3.4.1 Attraktivitet i arbeidsmarkedet og tilfredshet med egen utdanning

BA-kandidatene ble i tilknytning til jobbsøking og hva de la vekt på i første jobb, i tillegg spurt om hvor attraktiv de opplevde at utdanningen deres var på arbeidsmarkedet sammenliknet med konkurrerende utdanninger.

Figur 3.15. Hvor attraktiv opplever kandidaten utdanningen på arbeidsmarkedet, sammenliknet med konkurrerende utdanninger. Prosent. N = 127.

Hele 43 prosent av kandidatene mente at utdanningen var lite eller svært lite attraktiv, mens 31 prosent svarte at de opplevde den som attraktiv eller svært attraktiv og 27 prosent svarte verken – eller. På dette spørsmålet var det klare forskjeller mellom gruppene. BA-kandidatene i landbruksteknikk var den gruppen som oppfattet utdanningen sin som mest attraktiv på arbeidsmarkedet ved at 77 prosent besvarte spørsmålet med attraktiv eller svært attraktiv. Tilsvarende tall for de øvrige kandidatene i synkende rekkefølge var: BA utmarksforvaltning 35 prosent, BA i musikkproduksjon eller musikk management 25 prosent, animasjon, virtuelle kunst og design eller visuell simulering 22 prosent og BA folkehelse 7 prosent. Verken – eller prosenten er forholdsvis høy for alle kandidatene unntatt landbruksteknikk.

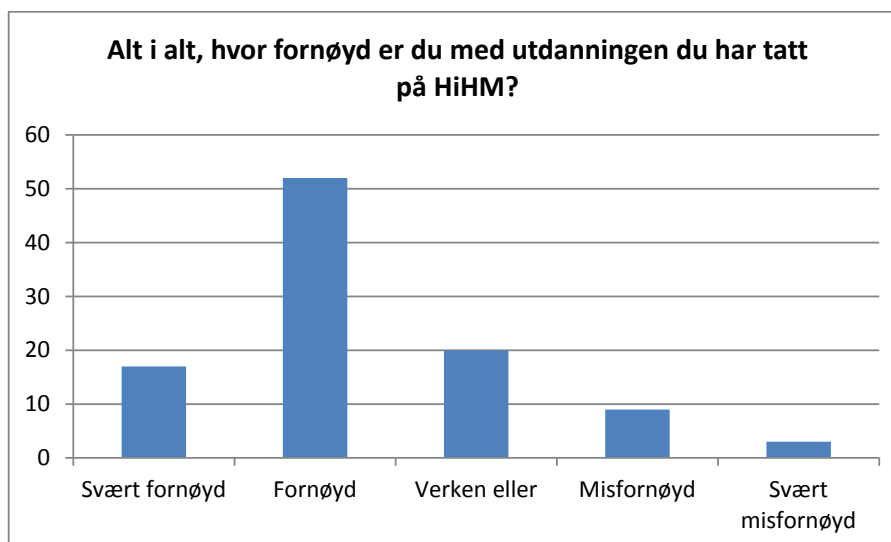

Tabell 3.4. Hvor attraktiv opplever du at utdanningen din er på arbeidsmarkedet sammenlignet med konkurrerende utdanninger, presentert i antall og prosent.

	Svært attraktiv		Attraktiv		Verken eller		Lite attraktiv		Svært lite attraktiv		Antall
Landbruksteknikk	5	29 %	8	47 %	2	12 %	2	12 %	0	0 %	17
Utmarksforvaltning	0	0 %	9	35 %	8	31 %	8	31 %	1	4 %	26
Animasjon, virtuell kunst, visuell simulasjon	8	15 %	4	7 %	16	30 %	18	33 %	8	15 %	54
Musikk management/ Musikkproduksjon	1	6 %	3	19 %	3	19 %	8	50 %	1	6 %	16
Folkehelse	0	0 %	1	7 %	6	36 %	8	57 %	0	0 %	14

Mer foruroligende var de høye prosentene for lite eller svært lite attraktiv som vi fant for både BA i folkehelse (57 prosent), BA i musikkproduksjon og Musikk management (56 prosent) og BA i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering (48 prosent). Sannsynligvis gjenspeiler dette kandidatenes opplevde vanskeligheter med å finne jobb innenfor fagområdet sitt.

Fra attraktivitet er det naturlig å gå videre med et spørsmål om hvor fornøyd kandidatene er, alt i alt, med utdanningen de har tatt ved Høgskolen i Hedmark.

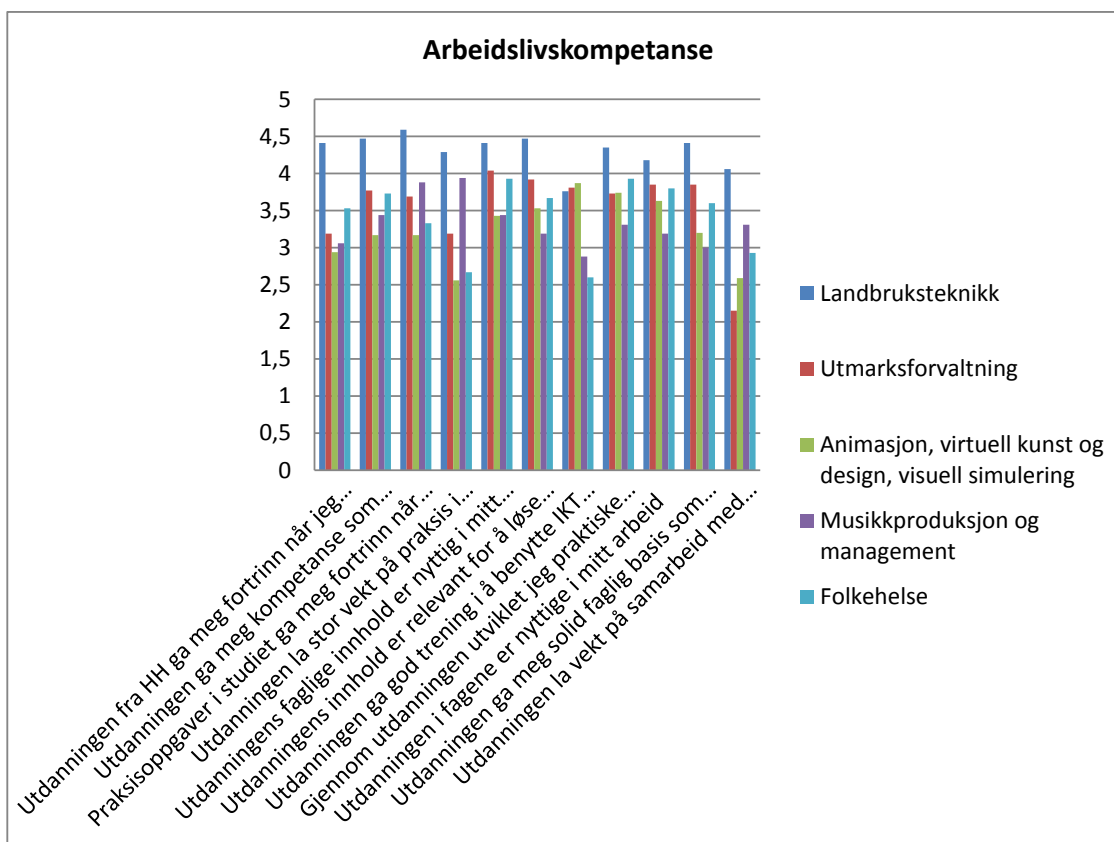
Figur 3.16. Tilfredshet med utdanningen på Høgskolen i Hedmark. Prosent. N = 127.

Vi kunne kanskje tro at de som opplevde utdanningene sine som mindre attraktive på arbeidsmarkedet skulle være misfornøyde eller kanskje svært misfornøyde med utdanningen sin. Av figuren ovenfor ser vi at det ikke er tilfellet, snarere tvert imot. 13 prosent svarte misfornøyd eller svært misfornøyd og det er forholdsvis få sammenliknet med at 43 prosent oppga at de opplevde utdanningen sin som lite eller svært lite attraktiv. Litt over 2/3 svarte at de var fornøyd eller svært fornøyd med utdanningen sin og andelen som svarte verken eller var 20 prosent. Det var ikke signifikante forskjeller mellom kandidatgruppene på dette spørsmålet, men den største andelen av verken – eller-svar kommer fra BA i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering.

3.4.2 Kandidatenes vurdering av arbeidslivskompetanse

I denne spørreundersøkelsen ble det gjort bruk av det samme spørrebatteriet som ble benyttet til kandidatene fra profesjonsutdanningene i fjorårets kandidatundersøkelse. Spørsmålet som kandidatene ble bedt om å vurdere var: Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om arbeidslivskompetanse som utbytte av utdanningen din?

1. Utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
2. Utdanningen ga meg kompetanse som arbeidslivet etterspør
3. Praksisoppgaver i studiet ga meg fortrinn når jeg søkte jobb
4. Utdanningen la stor vekt på praksis i arbeidslivet
5. Utdanningens faglige innhold er nyttig i mitt arbeid
6. Utdanningens innhold er relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i mitt arbeid
7. Utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy
8. Gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttig i mitt arbeid
9. Utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid
10. Utdanningen ga meg solid faglig basis som gjorde meg aktuell for ulike typer arbeid
11. Utdanningen la vekt på samarbeid med arbeidslivet

Tabell 3.17. Enighet om påstander om arbeidslivskompetanse som utbytte av utdanning. Gjennomsnittskåre. N = 128.

I fjorårets undersøkelse blant profesjonskandidatene kom dette spørrebatteriet ut med positive svar for alle spørsmålene unntatt ett, spørsmål 7, hvor bare 33 prosent var helt eller delvis enige i at «utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy», mens over 40 prosent var uenige.

Blant BA-kandidatene i årets undersøkelse er svarmønsteret litt annerledes ved at mindre enn halvparten av kandidatene svarte at de var enig eller helt enig på 4 av utsagnene, dvs spørsmålene 1, 3, 4 og 11. Disse 4 påstandene dreide seg om to forhold. Et ene var om kandidatene opplevde at de har noen «fortrinn med utdanning fra Høgskolen i Hedmark når de søker jobb»(1). Svarene her følger samme mønster som svaret på om de oppfattet studiet som attraktivt i arbeidsmarkedet. Flertallet mente altså at utdanningen ved HH ikke ga dem noe fortrinn. Det andre forholdet gjaldt forholdet til praksis og arbeidsmarkedet. Flertallet er ikke enige i at «studiets praksisoppgaver gir fortrinn»(3) og de er heller ikke enige i at «utdanningen la vekt på

praksis i arbeidslivet»(4) eller «samarbeid med arbeidslivet»(11). De øvrige utsagnene er flertallet enige eller helt enige i. Men som et gjennomgående trekk blant svarerne finner vi høyere andeler verken – eller svar enn blant profesjonskandidatene. På utsagnene 5, 6, 8 og 9 var det ikke systematiske forskjeller mellom de kandidatgruppene som var med i undersøkelsen. Her ga de fleste uttrykk for at de fant «utdanningens faglige innhold nyttig for sitt arbeid» (utsagn 5), at «innholdet var relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i arbeidet» (utsagn 6), at de «utviklet praktiske ferdigheter som er nyttig i arbeidet sitt» (utsagn 8) og at «utdanning i fagene var nyttige i arbeidet» (utsagn 9).

For de øvrige utsagnene var det forskjeller. Noen av disse var av mindre betydning ved at det var variasjoner mellom kandidatene i forhold til helt enig og enig-svar. Mer åpenbare ulikheter fant vi f eks på utsagn 1, «utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb», hvor 71 prosent av kandidatene i landbruksteknikk svarte helt enig eller enig, mens kandidatene i utmarksforvaltning fordelte seg omtrent likt på alternativene enig, verken enig eller uenig, og uenig. Av BA-kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell stimulering svarte 21 prosent enig eller helt enig, 42 prosent verken enig eller uenig og 34 prosent er uenig eller helt uenig. Blant kandidatene fra musikkproduksjon og Musikk management var like mange enige som uenige (37 prosent), og fra folkehelse fant vi 27 prosent enige og 33 prosent uenige.

Noe av det samme mønstret som i utsagn 1 finner vi igjen i utsagnene 2, 3, 4, 10 og 11. Mest enige var BA i landbruksteknikk og musikkproduksjon og Musikk Management, og flest uenige fant vi blant kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell stimulering. BA-kandidatene i utmarksforvaltning var uenige i utsagn om at utdanningen la vekt på praksis i arbeidslivet (4) og samarbeid med arbeidslivet (11), og BA-kandidatene i folkehelse var også uenige i at utdanningen la vekt på praksis i arbeidslivet.

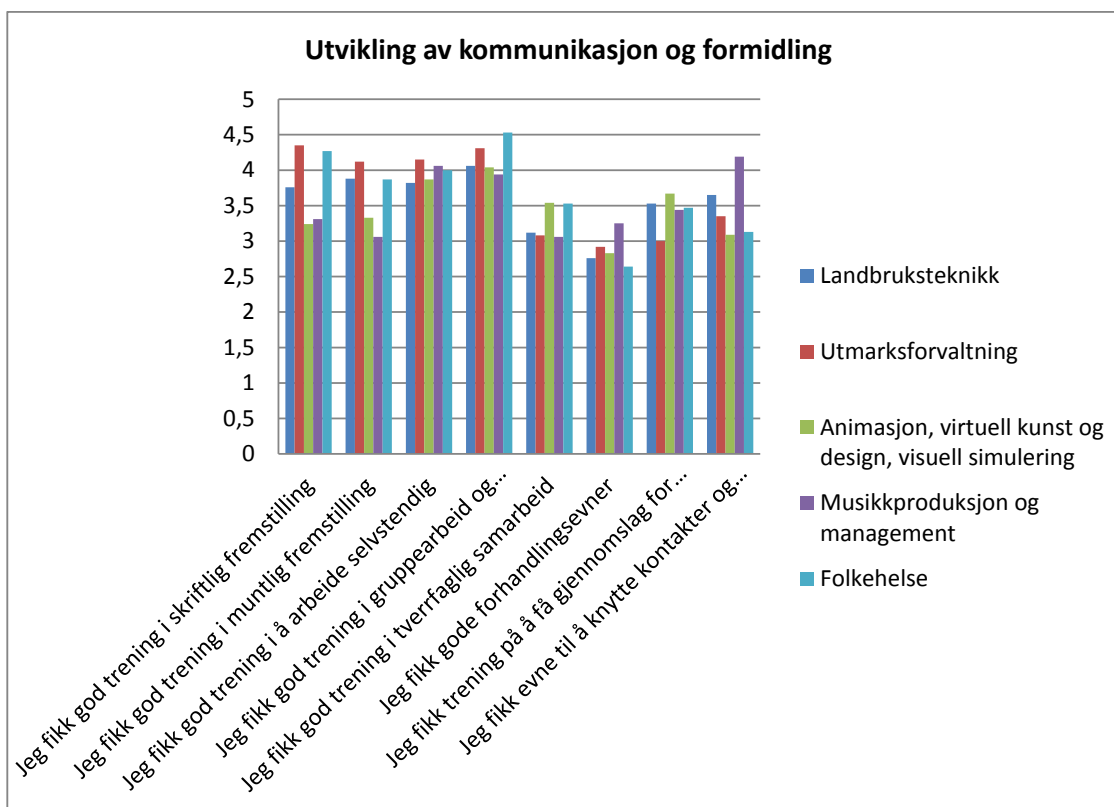
Utsagn 7, «utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy» har et litt annet svarmønster. Blant kandidatene i landbruksteknikk, utmarksforvaltning og animasjon, virtuell kunst og design og visuell stimulering var flertallet enige i dette. BA kandidatene i musikkproduksjon og Musikk management delte seg ved at 44 prosent var enige og 44 prosent uenige, mens blant BA-kandidatene i folkehelse var 47 prosent uenige og 33 prosent svarte verken enig eller uenig. Det var også en høy andel verken – ellersvar blant kandidatene i landbruksteknikk, animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering og landbruksteknikk.

3.4.3 Kandidatenes vurdering av kompetanse i kommunikasjon og formidling

Trening i kommunikasjon og formidling ble målt gjennom et spørrebatteri med 8 utsagn:

1. Jeg fikk god trening i skriftlig fremstilling
2. Jeg fikk god trening i muntlig fremstilling
3. Jeg fikk god trening i å arbeide selvstendig
4. Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglig diskusjoner
5. Jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid
6. Jeg fikk gode forhandlingsevner
7. Jeg fikk trening på å få gjennomslag for egne ideer og perspektiver
8. Jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner

Svarerne ble bedt om å ta stilling til utsagnet på samme type skala som ble benyttet på foregående spørsmål, fra helt enig til helt uenig.

Figur 3.18. Enighet i påstander om kommunikasjon og formidling som utbytte av utdanningen. Gjennomsnittsskåre. N = 128.

En klar overvekt av kandidatene uttrykte seg enige i de fire første utsagnene. På utsagn 1 og 2 var det noen forskjeller mellom kandidatgruppene. $\frac{3}{4}$ av kandidatene, unntatt kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design, visuell simulering, musikkproduksjon og Musikk management, har sagt seg enig i at «jeg fikk god trening i skriftlig fremstilling», mens disse unntaksgruppene har en høy andel av verken enig eller uenigsvær, nær 40 prosent. For utsagn 2 om at «jeg fikk god trening i muntlig fremstilling» fant vi et tilsvarende mønster, men den ene unntaksgruppen endret seg. Kandidatene i musikkproduksjon og Musikk management ble delt ved at like mange var enige som uenige (38 prosent) og $\frac{1}{4}$ var verken enig eller uenig.

På utsagnet «jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid» (5) var 45 prosent enige, men det er en stor verken enig eller ueniggruppe på 32 prosent. Det neste utsagnet «jeg fikk gode forhandlingsevner» (6) ble besvart med verken enig eller uenig av 44 prosent og 36 prosent svarer uenig eller helt uenig. Det er ingen klare forskjeller mellom kandidatgruppene på disse to spørsmålene.

På de to siste utsagnene var svarene nokså delte. Et flertall på henholdsvis 48 og 45 prosent uttrykker at de var enig eller helt enige, men gruppen som svarte verken enig eller uenig var på $\frac{1}{3}$ av svarerne. Her var det også en del forskjeller mellom BA-gruppene. Mange av kandidatene i landbruksteknikk og utmarksforvaltning og folkehelse svarte verken enig eller uenig på utsagnet «jeg fikk trening på å få gjennomslag for egne ideer og perspektiver»(7). 35 prosent av kandidatene fra utmarksnæring var uenig i utsagnet og 63 prosent av kandidatene fra animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering og 56 prosent av kandidatene fra musikkproduksjon og Musikk management og 53 prosent av kandidatene fra folkehelse var enige.

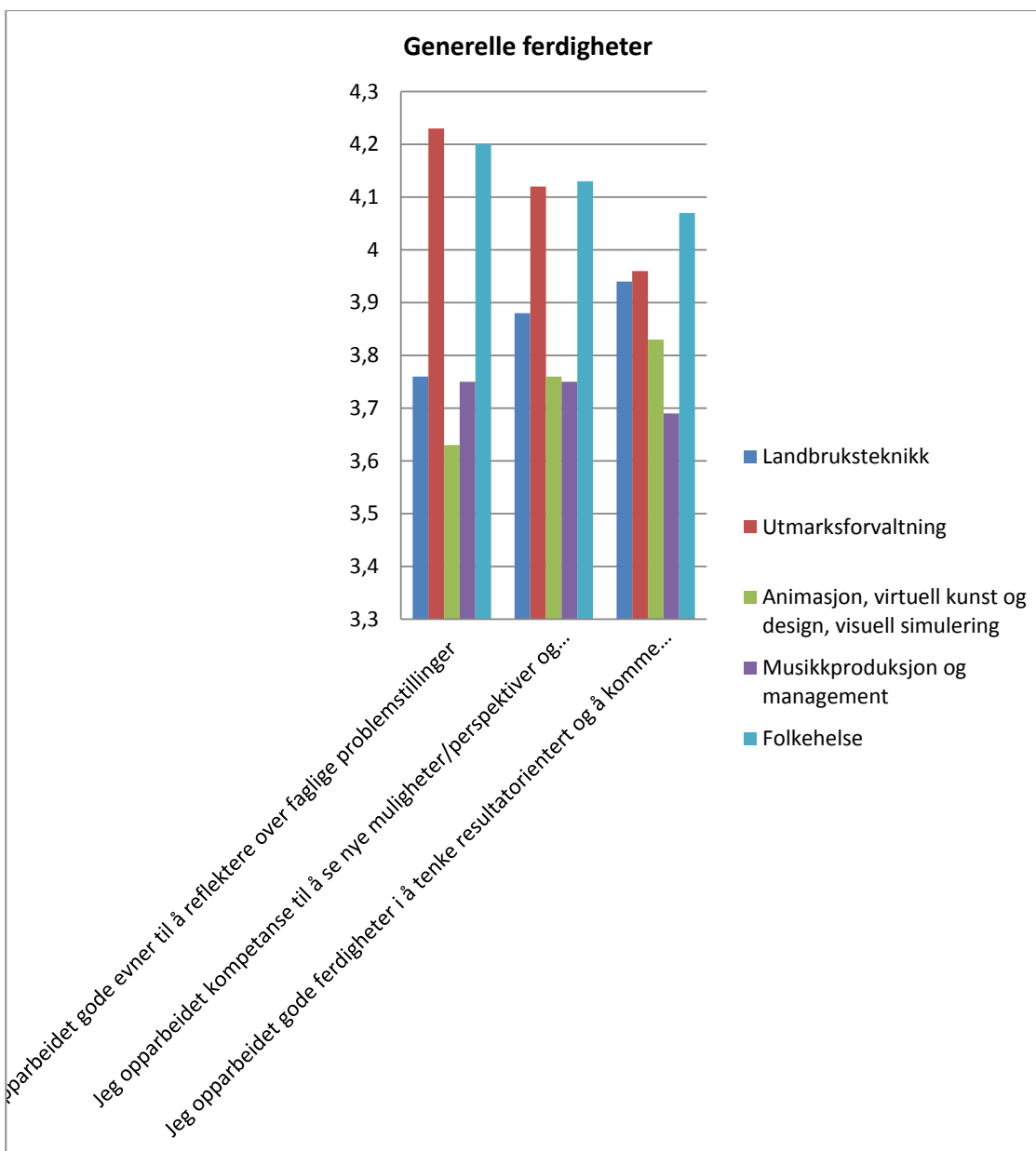
Også på det siste utsagnet, «jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner»(8) svarte ca. $\frac{1}{3}$ verken enig eller uenig, over halvparten av BA fra landbruksteknikk og $\frac{1}{3}$ av kandidatene fra utmarksforvaltning, folkehelse og animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering. Mest enig i utsagnet var kandidatene fra musikkproduksjon og Musikk management med 88 prosent og mest uenig er kandidatene fra folkehelse med 27 prosent og kandidatene fra animasjon, virtuell kunst og visuell simulering med 26 prosent. For disse to gruppene er det likevel flere som er enige, henholdsvis 40 og 37 prosent.

3.4.4 Kandidatenes vurdering av generelle ferdigheter

Kandidatene ble bedt å vurdere hvor enig eller uenig de var i følgende påstander om mer generelle kognitive ferdigheter nær knyttet til utfordringer i arbeidslivet. De fikk følgende tre utsagn:

1. Jeg opparbeidet gode evner til å reflektere over faglige problemstillinger
2. Jeg opparbeidet kompetanse til å se nye muligheter/perspektiver og problemløsning
3. Jeg opparbeidet gode ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger

Også disse utsagnene skulle besvares på en skala fra helt enig til helt uenig.

Figur 3.19. Enighet påstander om ferdigheter utviklet som utbytte av utdanningen. Gjennomsnittskåre. N = 128.

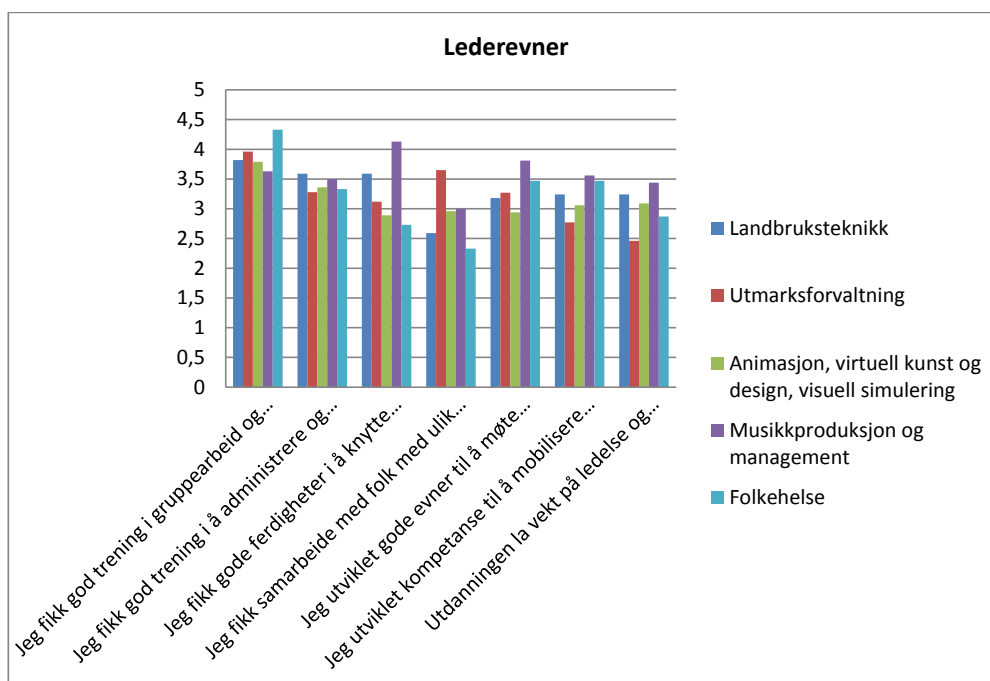
Alle disse tre utsagnene ble besvart med enig eller helt enig av $\frac{3}{4}$ av kandidatene og de fleste øvrige svarer verken enig eller uenig. Det var ingen signifikante forskjeller mellom kandidatene på disse tre utsagnene, men det fantes noen variasjoner i svarmønsteret mellom helt enig og

enig. På de to første utsagnene hadde BA-kandidatene i utmarks forvaltning den høyeste andelen helt enig svar med ca. 40 prosent, mens på det tredje utsagnet hadde landbruksteknikk og utmarksnæring høyest andel som svarer helt enig med ca. 30 prosent.

3.4.5 Kandidatenes vurdering av lederevner

Kandidatene ble bedt om å vurdere egne lederevner gjennom å ta stilling til 7 forskjellige påstander ved å uttrykke grad av enighet langs en skala fra helt enig til helt uenig. Påstandene var:

1. Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglig diskusjoner
2. Jeg fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver
3. Jeg fikk gode ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner
4. Jeg fikk samarbeide med folk med ulik kulturbakgrunn
5. Jeg utviklet gode evner til å møte mennesker i ulike livssituasjoner
6. Jeg utviklet kompetanse til å mobilisere menneskelige ressurser hos andre
7. Utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid

Figur 3.20. Enighet i påstander om utvikling av lederevne som utbytte av utdanningen. Gjennomsnittskåre. N = 127.

71 prosent av kandidatene var enige i det første utsagnet. Det var ikke signifikante forskjeller mellom BA-gruppene, men spesielt landbruksteknikk-, musikkproduksjon- og musikk management kandidatene hadde mange som svarte verken enig eller uenig (35–38 prosent). Også

neste utsagn, «jeg fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver»(2) hadde en høy andel enig eller helt enig svar (49 prosent) og heller ikke der var det store forskjeller mellom BA-gruppene. Her hadde mer enn 1/3 svart verken enig eller uenig.

Samtlige av de andre utsagnene hadde mindre enn 40 prosent enig eller helt enig svar. Dette til forskjell fra profesjonsutdanningskandidatene i fjorårets undersøkelse. Der besvarte over halvparten av kandidatene alle utsagnene med enig eller helt enig. Men også denne undersøkelsen ga høye andeler verken enig eller uenig svar i likhet med undersøkelsen for profesjonsutdanningene. På utsagnene 3, 4, 5 og 7 er det forskjeller mellom svarene i BA-gruppene. Hvis vi ser på utsagnene i tur og orden så er BA kandidatene i musikkproduksjon og Musikk management absolutt mest enig i utsagn 3 om at «jeg fikk god ferdigheter i å knytte kontakter og bygge relasjoner» med 81 prosent enig eller helt enig. I den andre enden av skalaen finner vi BA-kandidatene i folkehelse hvor 40 prosent var uenig i påstanden og kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering hvor 34 prosent var uenig i påstanden.

For utsagn 4, «jeg fikk samarbeide med folk med ulike kulturbakgrunn» fant vi flest enige blant kandidatene i utmarksforvaltning med 62 prosent og størst uenighet hos kandidatene i folkehelse med 73 prosent og landbruksteknikk med 53 prosent, mens de øvrige 2 BA-gruppene lå i nærheten av gjennomsnittet på 40 prosent.

Utsagn 5 «jeg utviklet gode evner til å møte mennesker i ulike livssituasjoner» var 56 prosent av kandidatene i musikkproduksjon og Musikk management enige i, men for øvrig var det svært mange verken enig eller uenig svar, og flest uenige blant kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med 35 prosent samtidig som 32 prosent var enige.

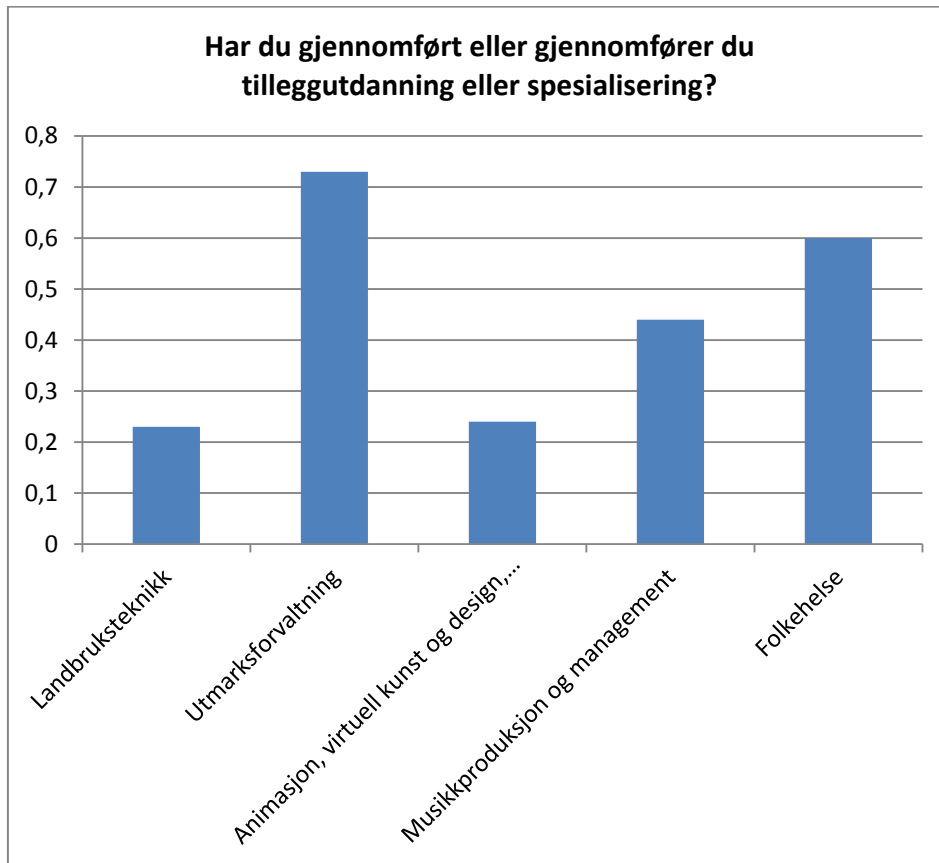
Utsagn 6 «jeg utviklet kompetanse til å mobilisere menneskelige ressurser hos andre» delte svarerne omtrent på midten, 28 prosent var enige og 26 prosent uenige, mens 42 prosent svarte verken enig eller uenig. Det var ikke forskjeller mellom de ulike Ba-gruppene.

Utsagn 6 «utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid» var 37 prosent enige i, mens 32 prosent var uenige. Det var forskjeller mellom BA-gruppene ved at 56 prosent av kandidatene i musikkproduksjon og Musikk management var enige og 41 prosent av kandidatene i landbruksteknikk og tilsvarende i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering. På den annen side var 62 prosent av kandidatene i utmarksforvaltning uenige og 33 prosent av kandidatene i folkehelse.

3.4.6 Behov for videreutdanning eller spesialisering

Kandidatene ble også spurt om de hadde gjennomført tilleggsutdanning eller spesialisering. Spørsmålet dreier seg i utgangspunktet om behovet for å fortsette sin utdanning og dermed om behovet for ytterligere kompetanse. På den annen side ser vi at spørsmålet kan tenkes å ha like stor relevans i forhold til et vanskelig arbeidsmarked for en del av disse utdanningene. Og

forskjellene nedenfor kan også være en indikasjon på hvor lett tilgjengelig en eventuell tilleggsutdanning vil være. Vi ser av figuren at det først og fremst er innenfor utmarksforvaltning og folkehelse at kandidatene har fortsatt utdanningen.

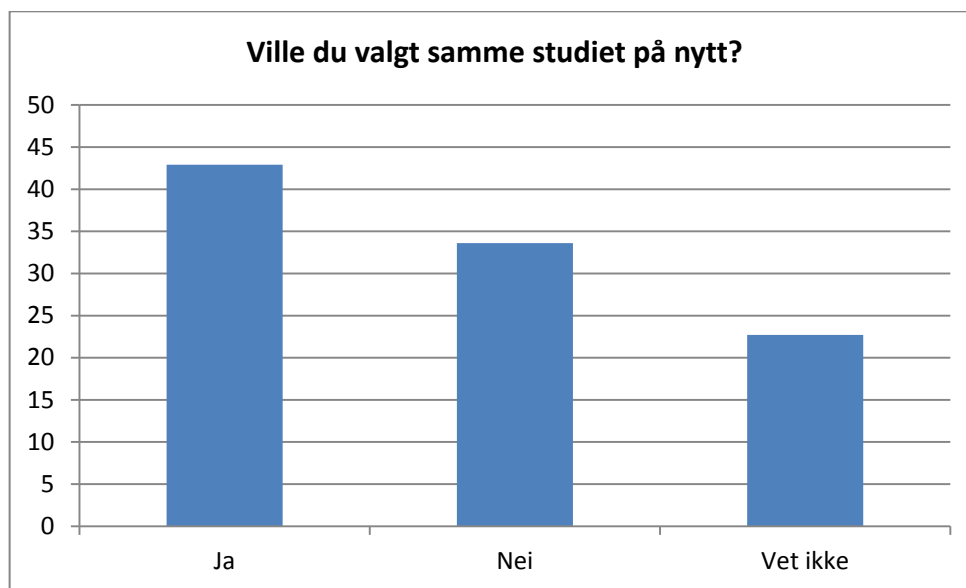

Figur 3.21. Har du gjennomført eller gjennomfører du tilleggsutdanning eller spesialisering. N = 128
0=nei, 1= ja.

3.5 Mulige forbedringer i studietilbudet og anbefalinger til andre

3.5.1| Gjenvalg og generelle forbedringsforslag

En indikasjon på hvor fornøyd eller ikke studentene er med studietilbudet sitt vil være å spørre dem om de ville valgt det samme studiet sitt på nytt.

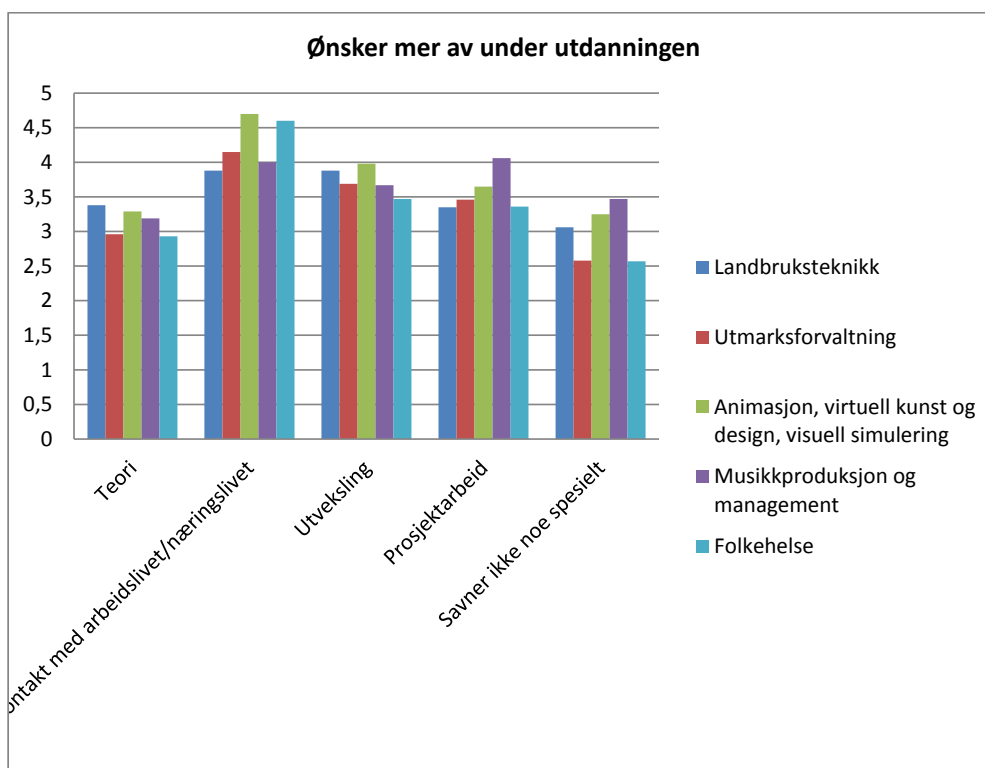
Figur 3.22. Vurdering av valg av samme studiet på nytt i prosent. N = 126.

Totalbildet er at 43 prosent svarte ja på spørsmålet om de ville valgt samme studium dersom de skulle begynne å studere i dag og om lag 1/3 av kandidatene svarte nei, og nær 1/5 svarer vet ikke. Det var ikke signifikante forskjeller mellom kandidatgruppene ut fra utdanning, men BA-kandidatene i animasjon, virtuelle kunst og design og visuell simulering er den eneste gruppen hvor flere svarte nei enn ja på spørsmålet. Samtidig husker vi at dette var den gruppen som hadde aller flest arbeidssøkende. Fra andre kandidatundersøkelser kjenner vi til at dersom kandidatene har vanskeligheter med å skaffe seg relevante jobber etter endt utdanning vil det gjerne ha en negativ innvirkning på svarene om de ville valgt det samme på nytt. Vi så at kandidatene fortsatt var overveiende fornøyd med den utdanningen de hadde fått, men om de vil velge den på nytt er altså et spørsmål hvor de er mer i tvil om svaret. Av profesjonskandidatene i fjorårets undersøkelse svarte 2/3 at de ville valgt samme studium på nytt, og i tillegg kom 10 prosent som ville valgt det med en ny fagkombinasjon.

BA-kandidatene ble videre spurt om hva de kunne ønsket seg mer av under utdanningen, og områdene var:

- Teori
- Mer kontakt med arbeidslivet/næringslivet
- Utveksling
- Prosjektarbeid
- Savner ikke noe spesielt

Også her ble de bedt om å ta stilling til dette gjennom å kryss på en skala fra helt enig til helt uenig. De kunne også komme med forslag om det var noe annet de mente utdanningen burde inneholdt.

Figur 3.23. Ønsker mer av under utdanningen. Gjennomsnittskåre. N = 127.

På spørsmålet om mer teori svarte de fleste kandidatene verken – eller, og det betyr i praksis at litt over halvparten var fornøyd med teorimengden, ¼ av kandidatene ønsker seg mer teori i stor eller svært stor grad. Det er ikke signifikante forskjeller mellom BA-gruppene, men spredningen er forholdsvis stor i gruppene som ønsket seg mer med sterkest ønske fra BA-kandidatene i landbruksteknikk og minst fra kandidatene i utmarksforvaltning.

Det var større forskjeller mellom BA-gruppene når det gjaldt ønsket om mer kontakt med arbeidslivet, men forskjellene gjaldt mest om kandidatene ønsket seg dette i svært stor grad eller i stor grad. Totalt ønsket 88 prosent seg mer kontakt med arbeidslivet i svært stor eller stor grad, fordelt med 58 prosent på svært stor grad og 31 prosent stor grad. Spesielt fra kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering fant vi ønsket i svært stor grad, 83 prosent.

Når det gjaldt utveksling ønsket 55 prosent seg mer av det og 30 prosent svarte verken – eller. Prosjektarbeid hadde et noenlunde tilsvarende svarmønster med 51 prosent som ønsket seg mer og 39 prosent som svarte verken eller.

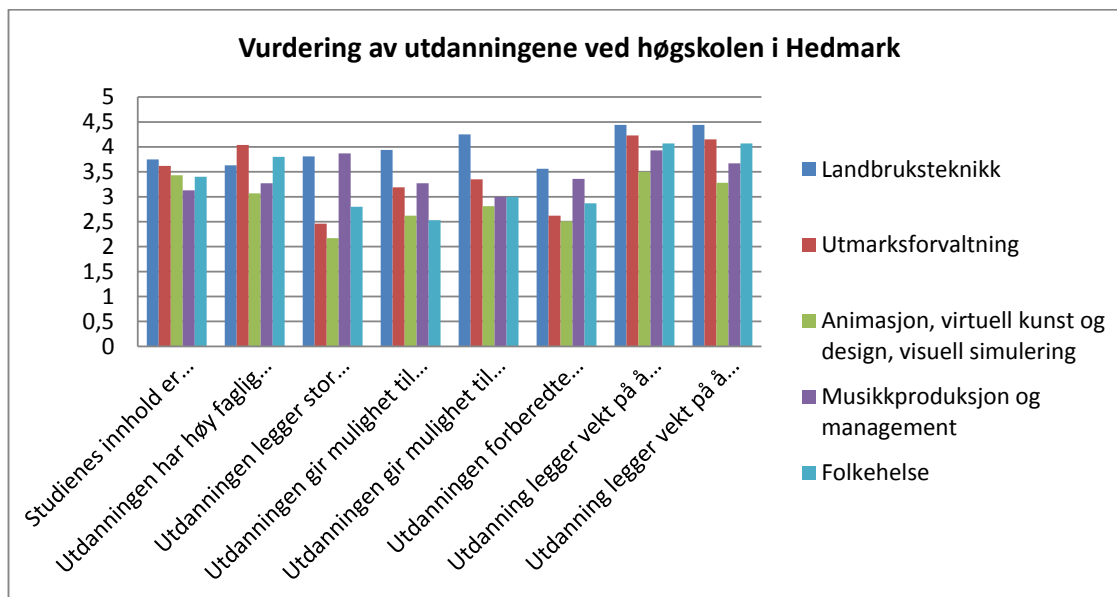
På det siste utsagnet svarte 2/3 av kandidatene at de verken – eller, eller i liten eller svært liten grad savnet noe spesielt. Dette kan tolkes slik at flertallet i hovedsak var fornøyd med innholdet i studiene selv om de signaliserte at det største forbedringspotensialet i utdanningene lå på å få mer kontakt med arbeidslivet.

3.5.2 Anbefalinger til andre

Spørsmålet til BA-kandidatene om de ville anbefale studiet sitt til andre, ble av 4/5 besvart med ja, mens 1/5 svarte nei. Dette er en del lavere enn det kandidatene fra profesjonsutdanningene svarte. Blant disse ville 91 prosent anbefale studiet sitt til andre. For å utdype disse svarene ble kandidatene stilt spørsmål om hva de ville fremheve ved utdanningen ved Høgskolen i Hedmark i forhold til andre.

1. Kandidatene ble bedt om å ta stilling til følgende åtte utsagn:
2. Studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver
3. Utdanningen har høy faglig kvalitet
4. Utdanningen legger stor vekt på samarbeid med arbeidslivet
5. Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventningene
6. Utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen
7. Utdanningen forberedte meg på arbeidslivet
8. Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant ansatte og studentene på campus
9. Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant studentene både gjennom undervisning og aktiviteter på campus

I hvilken grad de ville fremheve utsagnene, ble de bedt om å ta stilling til på en skala fra i svært stor grad til i svært liten grad.

Figur 3.24. Kandidatene fremhever følgende ved utdanningene ved Høghskolen i Hedmark
Gjennomsnittskåre. N = 126.

Disse spørsmålene oppsummerer hvordan studentene vurderte BA-utdanningene sine når de er kommet i arbeid eller er arbeidssøkende og kan se utdanningene sine litt på avstand. Profesjonskandidatene i fjorårets undersøkelse var overveiende svært positive i sine vurderinger og det var ikke signifikante forskjeller mellom førskolelærernes, allmennlærernes og sykepleierens vurderinger. Forholdet mellom utdanning og profesjon er ikke like entydig innenfor de BA-utdanningene som blir undersøkt denne gangen, og vi skal se av svarmønstret kan være noe ulikt for en del av utsagnene.

Svarene på det første utsagnet «studienes innhold er relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver», ga ikke spesielle forskjeller mellom de ulike BA-kandidatene. Over halvparten svarte positivt med 12 prosent på i svært stor grad og 41 prosent i stor grad, men mer enn 1/3 svarte verken stor eller liten grad (35 prosent). Størst andel av verken ellersvar kom fra BA-kandidatene i folkehelse, musikkproduksjon og musikk management og fra animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering.

Svarene på utsagnene 2 til 6 viser en del forskjeller mellom de ulike BA-utdanningene. Vi ser på hovedbildet slik det er gjengitt i figuren først: Over halvparten besvarte utsagn 2 om «utdanningen har høy faglig kvalitet» med i stor eller svært stor grad, de fleste svarer i stor grad (44 prosent). 1/3 av kandidatene svarte verken stor eller liten grad og 14 prosent i liten eller svært liten grad. Høy andel verken – ellersvar fant vi først og fremst hos BA-kandidatene fra animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med 44 prosent og fra musikkproduksjon og

musikk management med 40 prosent. Det var fra disse to kandidatgruppene vi hadde de fleste som svarte i liten eller i svært liten grad med henholdsvis 24 prosent og 13 prosent. Men også fra landbruksteknikk svarer 13 prosent i liten grad.

På utsagn 3, «utdanningen legger stor vekt på samarbeid med arbeidslivet» svarte 28 prosent at utdanningen gjør det i stor eller i svært stor grad. $\frac{1}{4}$ svarte verken i stor eller i liten grad, mens nær halvparten svarte i liten eller i svært liten grad (47 prosent). Andelen som svarte i svært liten eller liten grad er størst hos kandidatene fra animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med 68 prosent, utmarksforvaltning med 58 prosent og folkehelse med 40 prosent. Størst andel som svarte i stor eller i svært stor grad fant vi hos kandidatene i musikkproduksjon og musikk management, med 73 prosent og hos landbruksteknikk med 63 prosent. Av profesjonskandidatene svarte 63 prosent at de var enige i at utdannelsen la stor vekt på samarbeid med praksisskolene og arbeidslivet.

Utsagnet om at «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til forventningene»(4) ble besvart med i stor grad og i svært stor grad av 38 prosent av kandidatene, $\frac{1}{3}$ besvarte utsagnet med verken i stor eller liten grad og $\frac{1}{4}$ svarte i liten eller svært liten grad. Også på dette spørsmålet var det ulikheter mellom BA-gruppene. De gruppene som lå tydelig over gjennomsnittet med positive svar var kandidatene i landbruksteknikk med 75 prosent, i utmarksforvaltning med 50 prosent og musikkproduksjon og musikk management med 47 prosent. Bare 21 prosent av kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering og 27 prosent av kandidatene i folkehelse mente det samme. Størst andel verken – ellersvar fant vi hos gruppene musikkproduksjon og musikk management og animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med rundt 40 prosent. De som i størst utstrekning svarte i liten eller svært liten grad, var kandidatene i folkehelse og kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med ca. $\frac{1}{3}$ av svarerne. Blant profesjonskandidatene var det stor enighet om at utdanningen ga mulighet for jobber som både svarer til forventningene og utdanningene.

Det neste utsagnet er en parallell til det foregående, men knyttet til utdanningen og ikke forventningene: «utdanningen gir mulighet til jobber som svarer til utdanningen»(5). Det var noen flere som besvarte dette utsagnet positivt med i svært stor grad eller i stor grad, 49 prosent sammenliknet med det foregående utsagnet som 38 prosent besvarte positivt. De resterende svarerne fordelte seg med $\frac{1}{4}$ på verken eller og $\frac{1}{4}$ på i liten eller svært liten grad. Blant de som svarte over gjennomsnittet positivt finner vi også på dette utsagnet kandidatene i landbruksteknikk og utmarksforvaltning. Kandidatene i folkehelse og musikkproduksjon og musikk management finner vi så vidt under gjennomsnittet, mens kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering fortsatt ligger lavest med 34 prosent positive svar. Dette er likevel noe bedre enn hva de svarte på foregående utsagn om utdanningens forhold til forventningene. Men det er forholdsvis mange som svarer i liten eller i svært liten grad: 40 prosent av kandidatene fra musikkproduksjon og musikk management, 33 prosent av kandidatene i folkehelse og 30 prosent av kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering.

Det sjette utsagnet var «utdanningen forberedte meg på arbeidslivet». Meningene om dette var delt blant kandidatene med 28 prosent som svarte i stor eller svært stor grad, 35 prosent hverken i stor eller i liten grad og 37 prosent svarer i liten eller i svært liten grad. Også her var det visse forskjeller mellom svarergruppene. Blant de kandidatene som opplevde seg minst forberedt finner vi BA-kandidatene i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering med 47 prosent og kandidatene i utmarksforvaltning med 42 prosent. De som følte seg bedre forberedt enn gjennomsnittet var kandidatene i musikkproduksjon og musikk management med 57 prosent og kandidatene i landbruksteknikk med 44 prosent. Verken i stor grad eller i liten grad forberedt hadde flest svar fra landbruksteknikk kandidatene med 44 prosent og folkehelsekandidatene med 40 prosent. Blant kandidatene på profesjonsutdanningene i foregående undersøkelse svarte 64 prosent at utdanningen i stor eller i svært stor grad forberedte kandidatene på arbeidslivet.

Til sist finner vi to utsagn om det sosiale miljøet på campus. Utsagn 7 gjelder «et godt sosialt miljø blant ansatte og studenter» og utsagn 8 gjelder «godt sosialt miljø blant studentene gjennom undervisning og aktiviteter». På disse to utsagnene var det ikke tydelige forskjeller mellom kandidatgruppene. Svarmønstrene på disse to utsagnene var forholdsvis like. Noen flere svarte i stor grad eller i svært stor grad på utsagn 7 enn 8, 71 prosent mot 66, men ellers var det stort sett likt med ca. 20 prosent verken i stor eller liten grad og ca. 10 prosent i liten grad. Den største andelen verken – ellersvar fant vi hos kandidatene fra animasjon, virtuell kunst og design og virtuell simulering med rundt 30 prosent på begge utsagnene. På disse utsagnene svarte nær halvparten av profesjonskandidatene i stor eller i svært stor grad, altså vesentlig færre enn BA-kandidatene i årets undersøkelse.

4. Intervjuer av arbeidsgivere

Som nevnt i innledningen ble det ved planleggingen av denne kandidatundersøkelsen besluttet at vi skulle supplere undersøkelsen med en mindre, kvalitativ undersøkelse av noen arbeidsgiveres syn på kandidatenes kompetanse ved overgangen til arbeidslivet. Under drøftingen av utkastet til spørreskjemaet for kandidatundersøkelsen med studielederne for de utvalgte utdanningene ble det besluttet at den enkelte studieleder skulle komme med forslag til virksomheter som var aktuelle arbeidsteder eller som studielederne kjente til hadde rekruttert fra BA-utdanningene i undersøkelsen i de siste tre årene. Framgangsmåten skulle videre være at vi tok kontakt med disse virksomhetene og avtalte intervju eller gjennomførte intervju på telefon med nærmeste leder for kandidaten(e). Etter at kandidatundersøkelsen var lukket fikk vi oversendt lister fra studielederne. Denne valgte framgangsmåten skulle vise seg å by på betydelige utfordringer for å få et rimelig utvalg av arbeidsteder.

4.1 Å lete etter en nål i en høystakk

Tabell 3.7 viste at av de kandidatene som besvarte undersøkelsen var 73 kandidater i arbeid. Dersom vi forutsetter at en tilsvarende andel av samtlige kandidater som var uteksaminert, skulle det i alt utgjøre ca. 180 kandidater, men tallene er sannsynligvis noe mer usikre for kandidater som ikke har besvart undersøkelsen. Over 12 prosent av kandidatene opplyste dessuten at de var selvstendig næringsdrivende. Av tabell 3.2 ser vi at andelen av kandidater i arbeid er forholdsvis forskjellige innenfor de ulike BA-utdanningene. I januar fikk vi oversendt lister fra studielederne over aktuelle arbeidsgivere fra alle BA-utdanningene unntatt for kandidatene fra BA i folkehelse. Antallet virksomheter varierte fra 2 til 9 fra hver av de utdanningene vi mottok forslag fra.

En ringerunde til de foreslåtte virksomhetene for å avtale intervjuer eller gjennomføre telefonintervjuer ble en forholdsvis skuffende affære. For det første ser vi av tabell 3.3 at kandidatene er spredt rundt hele landet. Til lenger bort fra høgskolens kjerneområde vi havnet pr telefon til mindre visste virksomheten om Høgskolen i Hedmark og de studiene som høgskolen leverer, med unntak av musikk management og musikk produksjon. Flere av bedriftene på våre lister opplyste at de ikke kjente til at de hadde ansatt kandidater fra høgskolen. Flere mindre virksomheter var det faktisk vanskelig å komme i kontakt med i det hele tatt. Det var dessuten flere store virksomheter med svært mange ansatte. Her var utfordringen kort og godt å komme til riktig person. CVer er selvfølgelig arkivert, men ikke i noen virksomheter var de søkbare. Etter en samlet innsats som gikk over forholdsvis lang tid satt vi med et svært lite antall fullførte intervjuer

som eksplisitt omhandlet kandidater som var ansatt, og noen flere samtaler rundt rekruttering, synspunkter på Høgskolen i Hedmark og andre rekrutteringsspørsmål uten at det var knyttet til konkrete kandidater.

Det var altså flere grunner til at den valgte framgangsmåten ikke førte fram. Høgskolen har faktisk svært liten oversikt over hvor det blir av de uteksaminerte kandidatene. Det er også slik at det ikke er alle steder det er noen særlig oppmerksomhet rundt hvor kandidaten faktisk er utdannet. Med flere at de vi samtalte med var det slik at siden de ikke hadde spesiell kunnskap om BA-utdanningene ved høgskolen, så var det umulig å ytre seg nevneverdig presist om kandidatenes kvalifikasjoner matchet bedriftens behov. Samlet sett må vi altså medgi at selv om vi hadde en rekke hyggelige samtaler med personer som hadde eller kanskje hadde rekruttert fra Høgskolen i Hedmark, så var det særdeles vanskelig å bokføre dette som en dokumentert kvalitativ undersøkelse om arbeidslivets synspunkter på BA-utdanningene vi undersøkte. Det betyr imidlertid ikke at vi er totalt uten ledetråder for en del av utdanningene.

4.2 Noen inntrykk fra intervjuene

Det finnes åtte fullførte intervjuer som omhandler kandidater fra landbruksteknikk, utmarksforvaltning, virtuell kunst og design, musikkproduksjon og musikk management. Vi kom ikke i kontakt med noen som var rekruttert fra BA i folkehelse. Det mest oppmuntrende resultatet fra intervjuene og de øvrige samtalene var faktisk at vi ikke fant en eneste person som var misfornøyd med en kandidat med BA fra de studiene vi undersøkte. De fleste ga uttrykk for at de var svært fornøyd. Men i de fleste intervjuene og samtalene ble det poengtert at tilfredsheten ikke bare gjaldt det faglige, men kanskje i enda høyere grad kandidatenes personlige egenskaper og bakgrunn i tillegg til utdanningen. Kandidatene fikk honnør for samarbeidsvillighet, bidrag til godt arbeidsmiljø, gode ideer og innsatsvilje.

Spesielt representantene fra musikkbransjen ga uttrykk for tilfredshet med studiemodellen på musikkstudiene på Rena. De pekte spesielt på ordningen med ekstern praksis og traineestillinger som avgjørende for å få en god overgang mellom studier og arbeidsliv. På den måten får kandidatene god innsikt i bransjekulturen samtidig som de poengterte at overgangen fra studier til arbeidsliv var stor. De understreket også det ikke var mange av kandidatene som kunne regne med arbeid innenfor en såpass liten bransje selv om de opplevde at utdanningen ved høgskolen i Hedmark bidro til å profesjonalisere bransjen. Fra andre arbeidsgivere, for eksempel innenfor virtuell kunst og design, kom det synspunkter på at kontakten med arbeidslivet var svak og informantene mente at utdanningen ville fått en bedre progresjon med nærrere arbeidslivskontakt.

I noen av intervjuene og samtalene ble det også pekt på enkelte fagområder som burde styrkes, ikke minst fordi den faglige utviklingen skjer raskt på mange områder. Innenfor landbruksteknikk ble kompetanse i bruk av GPS trukket fram som et eksempel. Det kom også fram synspunkter på at dette studiet ikke inneholdt tilstrekkelig fordypningsmuligheter. Innenfor et BA studium kan en BA-oppgave gi en spesialiseringsmulighet som informanten mente kunne

utnyttet langt bedre. Innenfor utmarksforvaltning kom det fram at mange kandidater havner innenfor offentlig forvaltning. Det kom fram synspunkter på at kandidatene var dårlig forberedt på det juridiske grunnlaget som forvaltningen må forholde seg til. Men det ble også trukket fram eksempler på kompetanse som bidro til nye ideer i virksomheten for eksempel en kandidats kompetanse innenfor sosiale medier med utgangspunkt i BA i virtuell kunst og design.

Informantene i denne delen av undersøkelsen ble presentert for den samme listen som kandidatene ble spurt om når det gjeldt faktorer som var viktig når de søkte jobb. I intervjuene ble arbeidsgiverne bedt om å angi hvor viktig de mente at disse faktorene var når de skulle presentere sin virksomhet for en aktuell kandidat. Det var interessant å legge merke til at i disse intervjuene ga arbeidsgiverne uttrykk for så å si de samme preferansene som kandidatene ga uttrykk for i spørreundersøkelsen, se kapittel 3.3.3 og figur 3.11.

Som det framgår av teksten ovenfor gir ikke det foreliggende materiale mulighet for generelle konklusjoner når det gjelder arbeidsgivernes oppfatning av BA-utdanningene og BA-kandidatene. Den valgte framgangsmåten ble brukt fordi den var enkel og rimelig, og fordi den ikke ville redusere svarprosenten ved at kandidatene følte at de kunne identifiseres. Denne framgangsmåten forutsatte at ansatte i høyskolen hadde en uformell kunnskap om hvor kandidatene hadde tatt veien. Når denne forutsetningen ikke holdt stikk, viste det seg at mulighetene for å komme i mål med reliable data ikke var til stede.

5. Oppsummering

1. Informasjon om BA-utdanningene fikk kandidatene først og fremst fra høgskolens nettsider (50 prosent), samordna opptak (31 prosent) og andre studenter og venner (30 prosent). Andre informasjonskanaler hadde svært liten betydning (11 prosent eller færre hadde oppgitt andre kilder til informasjon). Dette samsvarer bra med det bildet profesjonskandidatene ga i forrige undersøkelse. Det er viktig å drøfte dette i forhold til høgskolens informasjonsstrategi.

2. Kandidatene ble spurt om hvilke yrkesmuligheter de vektla ved valg av studietilbud. Høyest rangert ble at yrket ga «store muligheter for læring og utvikling». Dernest kom at det var «faglig utfordrende» og de kunne få «et godt arbeidsmiljø». Minst vektlagt var lønnsnivå. Dette er temmelig parallelt med svarene fra kandidatene på profesjonsutdanningene. Det var også noen ulikheter mellom de forskjellige BA-gruppene og mellom disse og svarene fra profesjonskandidatene, for eksempel i vektleggingen av teamarbeid, betydningen av stabile og trygge arbeidsplasser, i hvilken grad jobben var samfunnsnyttig og om det var gode jobbmuligheter.

3. 56 prosent av kandidatene mente at studietilbudet samsvarte med de forventningene som høgskolen hadde skapt av studietilbudet i forkant (49 prosent svarte i stor grad og 6 prosent i svært stor grad), mens 20 prosent mente at studietilbudet i liten eller svært liten grad samsvarte med forventningene. Av profesjonskandidatene var nær 2/3 enig i at det samsvarte, og av disse svarte 15 prosent i svært stor grad. Dette resultatet bør vurderes i forhold til informasjonsstrategien og et spørsmål om hvordan en kan nå fram med troverdig informasjon om de ulike studiene.

4. 73 prosent av kandidatene jobbet i studietida. Tilsvarende tall for profesjonskandidatene var 78 prosent. En del av kandidatene hadde også verv i og utenfor høgskolen. Arbeidsbelastningene på studiene kan ha betydning for andelen med jobb som generelt sett er ganske høy, men forskjellene mellom ulike BA-grupper kan også gjenspeile forskjeller i arbeidsmarkedet på de ulike studiestedene.

5. Sosiale og geografiske variabler ble knyttet opp mot valg av BA-utdanninger ved Høgskolen i Hedmark. For profesjonskandidatene var geografisk nærhet til studiestedet en viktig grunn til å velge profesjonsstudier ved Høgskolen i Hedmark. Dette kan synes rimelig siden ett eller flere av profesjonsstudiene tilbys på svært mange utdanningssteder i Norge. 80 prosent av BA-kandidatene i den foreliggende undersøkelsen mente at geografisk nærhet ikke hadde betydning for deres valg av studiested. $\frac{3}{4}$ av kandidatene begynte heller ikke på høgskolen fordi de kjente noen som skulle begynne her eller gikk her. Det var heller ikke mer enn 1/3

som oppga at kunnskap om et faglig godt miljø var en årsak til flytting. Altså vil det være studiet som sådan ut fra interesser og den informasjon de har fått, ikke minst på nett og gjennom andre studenter og venner, som er mest avgjørende for valget, ikke sosiale og geografiske variabler.

6. 57 prosent av kandidatene var i jobb, 23 prosent hadde fortsatt sine studier og 20 prosent hadde avsluttet sine studier og var arbeidssøkende. Dette er en klar forskjell fra profesjonskandidatene hvor de aller fleste var i jobb. At 1/5 av kandidatene senhøstes 2013 var arbeidssøkende, viser klart at flere av kandidatene har møtt et krevende arbeidsmarked. At en høy andel har fortsatt å studere, kan være en indikasjon på det samme. Størst andel i jobb finnes blant kandidatene i musikkproduksjon og musikk management og i landbruks-teknikk. Men det kan også være andre variabler som bør ses i sammenheng med den høye andelen fortsatte studier og arbeidssøking, for eksempel kontakten med arbeidslivet gjennom studiet. Blant kandidatene i musikk management, musikkproduksjon og landbruksteknikk som altså hadde flest kandidater i jobb, var de fleste enig i at utdanningen la stor vekt på samarbeid med arbeidslivet (63 til 73 prosent). Musikk management og musikkproduksjon har for eksempel traineestillinger som ekstern praksis. Hos den gruppen som hadde størst andel arbeidssøkende (BA animasjon, virtuell kunst og design, visuell simulering) mente 2/3 at det i liten eller svært liten grad ble lagt vekt på samarbeid med arbeidslivet. Mer kontakt og samarbeid med arbeidslivet ser ut til å ha en positiv effekt på muligheten for å få en jobb uansett om jobben er relevant eller ikke. Det bør derfor vurderes om nær kontakt med arbeidslivet bør være et element i samtlige BA-studier.

7. Blant de som var i jobb fant vi også at 1/3 hadde jobber som de ikke oppfattet som relevant for sitt fagområde, dvs sin utdanning. Dette til klar forskjell fra profesjonsutdanningen hvor så å si alle som var i jobb var i relevante jobber, med unntak av en mindre gruppe førskolelærere. Størst andel av kandidater med jobber som de oppfattet som ikke relevant fant vi blant kandidatene i musikkproduksjon og musikk management (50 prosent) og i animasjon, virtuell kunst og design og visuell simulering (16 prosent). Når det gjelder musikk produksjon og musikk management har det vært en digitalisering av virksomheten, som gjør at det har vært store endringer i bransjen de siste ti årene og at det har vært behov for færre kandidater. Samtidig påpeker ledere innenfor musikkbransjen at utdanningen er viktig for å profesjonalisere bransjen. Samlet var det altså 38 prosent av BA-kandidatene i undersøkelsen som 1 til 2 år etter avsluttet studium enten var arbeidssøkende eller arbeidet utenfor fagområdet de var utdannet for. Kontakt og samarbeid med arbeidslivet øker sannsynligheten for å få jobb, men det betyr ikke nødvendigvis at det er lett å få en relevant jobb. Det kan derfor være en grunn til å vurdere om alle BA-utdanningene som var med i denne undersøkelsen har tilstrekkelig tilpasning til behovene i arbeidslivet.

8. Av de kandidatene som var i arbeid hadde 70 prosent fast arbeid, 15 prosent var ansatt i vikariater eller engasjementsstillinger og 12 prosent oppga at de var selvstendig næringsdrivende. De fleste kandidatene var i heltid (84 prosent) og i tillegg kom 10 prosent som kombinerte flere jobber til 100 prosent. 56 prosent oppga at de jobbet i privat sektor.

9. Kandidatene skaffet seg jobb i hovedsak gjennom 3 kanaler: Personlige nettverk (34 prosent), stillingsutlysning i trykte medier eller på nett (26 prosent) eller direkte kontakt med arbeidsgiver (15 prosent). Personlige nettverk spiller en betydelig rolle og bør trekkes med i diskusjonen om studienes arbeidslivstilknytning.

10. For å kartlegge hvilke faktorer som var viktige når kandidatene søkte en relevant stilling, brukte vi i hovedsak det samme spørrebatteriet som vist foran på spørsmålet om hva de la vekt på da de søkte utdanning, jf pkt 2 ovenfor. De fleste kandidatene trekker fram de samme faktorene når de søker relevant jobb, som når de valgte utdanning. Men de fleste faktorene som hadde betydning blir nå mer vektlagt i kandidatenes vurdering. Aller viktigst var «stor mulighet for læring og utvikling» og «godt arbeidsmiljø», men en faktor som har rykket mye høyere opp på lista var «stabil og trygg arbeidsplass». «At jobben var faglig utfordrende» var fortsatt viktig. En ny faktor som nå var av betydning var «hvor jobben var plassert geografisk».

11. Kandidatenes arbeidsplasser var spredt geografisk. 30 prosent jobber i Hedmark, ca. 1/3 i Oslo og det øvrige Østlandet og 18 prosent befinner seg på Vestlandet. Dette mønstret er ulikt profesjonskandidatene som stort sett befant seg i Hedmark, Oppland, Akershus og Oslo. Dette resultatet gjenspeiler til en viss grad at disse utdanningene er forholdsvis unike. For eksempel når det gjelder musikk management og musikk produksjon er store deler av bransjen lokalisert i Oslo. Kandidatene søker utdanningen uten å være opptatt av geografiske variabler, men når de søker jobber vil de være avhengig av hvor de aktuelle jobbene faktisk finnes. Dette til forskjell fra profesjonsutdanningene hvor jobbene finnes over hele landet.

12. Halvparten av kandidatene var fortsatt ansatt i sin første jobb. 31 prosent hadde hatt 2 jobber og 19 prosent 3 eller flere. Det ser ut til å være en sammenheng i retning av at til vanskeligere det er å finne relevant jobb til flere jobber har kandidaten hatt. Nær ¼ av kandidatene har hatt arbeidsforhold som er kortere enn 1 år.

13. 42 prosent av kandidatene som er i arbeid var fornøyd med den oppfølgingen og veiledningen de hadde fått på sin nye arbeidsplass. For profesjonsutdanningene lå tilsvarende prosent på 58.

14. Kandidatene ble også spurt om hvor attraktiv de opplevde at utdanningen var på arbeidsmarkedet sammenlignet med konkurrerende utdanninger. Hele 43 prosent mente at utdanningen var lite eller svært lite attraktiv, mens 31 prosent opplevde den som attraktiv eller svært attraktiv. Dette var svært ulikt profesjonsutdanningene hvor 72 prosent opplevde utdanningen som attraktiv eller svært attraktiv. Det var også klare forskjeller mellom BA-gruppene. Kandidatene i landbruksteknikk opplevde utdanningen sin som mest attraktiv med 77 prosent som svarte attraktiv eller svært attraktiv. Tilsvarende tall for de øvrige BA-utdanningen var i synkende rekkefølge: BA i utmarksforvaltning 35 prosent, BA i musikkproduksjon eller musikk management 25 prosent, BA i animasjon, virtuell kunst og design eller visuell simulering 22 prosent og BA i folkehelse 7 prosent. Prosenten som svarte verken attraktiv eller lite attraktiv var forholdsvis høy for alle gruppene unntatt landbruksteknikk. Det kan være flere

grunner til at flertallet av kandidatene oppfattet utdanningene som lite attraktive. Forhold som at utdanningene kan være lite kjent blant arbeidsgiverne kan spille inn. Musikkbansjen pekte på at traineeordninger og samarbeid med høgskolen kunne bidra til å lette overgangen til arbeidslivet. Men noen av kandidatene peker på at både høgskolen og de selv kunne gjøre mer for å gjøre utdanningene bedre kjent blant potensielle arbeidsgivere. Det bør derfor drøftes hvilke grep høgskolen kan bidra med for å gjøre utdanningene bedre kjent.

15. Kandidatene ble så spurt hvor fornøyd de var alt i alt med utdanningen de hadde tatt ved Høgskolen i Hedmark. 2/3 svarte at de var fornøyd eller svært fornøyd med utdanningen og 13 prosent svarte misfornøyd eller svært misfornøyd. Sammenliknet med at 43 prosent oppfattet utdanningen sin som lite attraktiv kan 13 prosent oppleves som en lav andel misfornøyde. Men andelen fornøyde er vesentlig lavere enn de 83 prosentene som sa seg fornøyd med profesjonsutdanningene og den er også lavere enn de svarene som studentene for eksempel ga på studietilfredshetsundersøkelsen i 2011 mens profesjonsutdanningene lå på samme høye nivå i begge undersøkelsene. Nå vet vi fra andre kandidatundersøkelser (Arnesen 2010, Karrieresenteret og TNS Gallup 2011, Opinion 2010, Rambøll 2008 og Støren m fl 2012) at det er en sammenheng mellom hvor fornøyd kandidatene er med utdanningen sin og at de får jobb umiddelbart innenfor et yrke som de oppfatter som relevant. I denne undersøkelsen hvor vi ser at mange av kandidatene sliter med å finne relevante jobber, kan vi tolke svarene slik at denne faktoren også påvirker resultatene her.

16. Kandidatene ble så i undersøkelsen presentert for 4 grupper av spørsmål hvor de ble bedt om å vurdere sin egen kompetanse. Tilsvarende spørsmål ble stilt til profesjonskandidatene i fjor, men kandidatgruppen i denne undersøkelsen her fikk ikke spørsmål om profesjonskompetanse.

- a) Arbeidslivskompetanse: Kandidatene var enige i at de fant utdanningens faglige innhold nyttig for sitt arbeid, at innholdet var relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver, at de utviklet praktiske ferdigheter som var nyttige i arbeidet sitt og at utdanning i fagene var anvendelig i arbeidet. Men de hadde ulike vurderinger av sin kompetanse på mange av de andre områdene de ble spurt om. Dette skiller dem fra profesjonsutdanningens kandidater som vurderte sin kompetanse som god på alle spørsmål unntatt ett.
- b) Kommunikasjons- og formidlingskompetanse: Et flertall av kandidatene uttrykte seg enig i at de fikk god trening i skriftlig fremstilling, i muntlig fremstilling, i å arbeide selvstendig og i gruppearbeid, samt å delta i faglige diskusjoner. For øvrig var det delte meninger på en del andre utsagn, blant annet om forhandlingsevne og evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner, og en stor andel av kandidatene svarte verken enig eller uenig.
- c) Generelle ferdigheter: Det var stor enighet om at evner til å reflektere over faglige problemstillinger, se nye muligheter eller perspektiver og tenke resultatorientert var godt utviklet.

d) Lederevner: 70 prosent var enige i at de fikk god trening i gruppearbeid og faglige diskusjoner og halvparten i at de fikk god trening i å administrere og koordinere oppgaver. Men for øvrig sank enigheten til under halvparten på oppgaver som samarbeid med folk med ulik kulturbakgrunn eller med mennesker i ulike livssituasjoner. 37 prosent var enige i at utdanningen la vekt på ledelse og prosjektarbeid. Det var i tillegg ulike oppfatninger i BA-gruppene og andelen som svarte verken enig eller uenig var også store.

17. En god indikasjon på hvor fornøyd studentene var, kan være om de ville valgt det samme studiet på nytt. 43 prosent besvarer dette spørsmålet med ja og 1/3 svarer nei i tillegg til at nær 1/5 svarer vet ikke. Dette er vesentlig lavere enn for profesjonskandidatene hvor 75 prosent ville valgt det samme studiet på nytt. Det er ikke signifikante forskjeller mellom BA-gruppene, men blant kandidatene fra BA i animasjon, visuell kunst og design og virtuell simulering svarer flere nei, fremfor ja. Disse svarene må ses i sammenheng med at en betydelig andel av kandidatene har problemer med å finne relevante jobber. Likevel er svarprosenten for de som svarer ja relativt lav sammenliknet med andre kandidatundersøkelser.

18. På spørsmål om hva de kunne ønsket seg mer eller mindre av i utdanningen er det et stort flertall som ønsket seg mer kontakt med arbeidslivet. Et knapt flertall ønsket også mer utveksling og prosjektarbeid. Men svarene på utsagnet «savner ikke noe spesielt» kan tolkes som at de er overveiende fornøyd med unntak for kontakten med arbeidslivet. Som tidligere nevnt kan disse svarene også ses i sammenheng med at vi fant en sammenheng mellom lav kontakt og samarbeid med arbeidslivet og problemet med å skaffe seg relevant jobb.

19. Cirka 80 prosent ville anbefale sitt BA-studium til andre, mens resten svarte nei. For profesjonskandidatene var andelen som svarte ja 91 prosent.

20. De siste spørsmålene i undersøkelsen oppsummerer hvordan studentene vurderer BA-utdanningene sine når de er kommet i arbeid eller er arbeidssøkende. Kandidatene fra profesjonsutdanningene besvarte disse spørsmålene positivt og det var ikke forskjeller mellom profesjonsgruppene. BA-kandidatene var enige i at studienes innhold var relevant i forhold til konkrete arbeidsoppgaver og enige i at det var vektlagt å skape gode sosiale miljøer. Men på øvrige utsagn var det ulike oppfatninger mellom BA-gruppene selv om omtrent halvparten var enige i utsagnene om at utdanningen har høy faglig kvalitet og at utdanning gir mulighet for jobber som svarer til utdanningen.

21. Det viste seg i praksis vanskelig å finne fram til arbeidsgivere som hadde rekruttert fra noen av disse BA-utdanningene de siste 3 årene. Det ble gjennomført et mindre antall intervjuer og en del mer uformelle samtaler med arbeidsgiverrepresentanter. Disse ga uttrykk for at de var fornøyd med de kandidatene de hadde rekruttert.

Litteraturliste

- Arnesen, C.Å. (2010): *Kandidatundersøkelsen 2009. Hovedresultater*. Oslo: NIFU rapport 28/2010.
- Høgskolen i Hedmark (2011): *Kvalitetsrapport for utdanningsvirksomheten 2010*. Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Karrieresenteret og TNS Gallup (2011): *Fra studier til jobb i Bergensregionen – Kandidatundersøkelsen 2011. En kartlegging av karriereløp etter endt utdanning for kandidater ved HiB, NHH og UiB, uteksaminert i 2009*. Lokalisert på http://www.sib.no/no/karriere/copy_of_kandidatundersokelsen-1/kandidatundersokelsen-2011.
- Knudsmoen, H. og Berg, B. (2013): «*Tilfredse kandidater*». *Kandidatundersøkelse av profesjonsutdanningene ved Høgskolen i Hedmark avsluttet 2010 og 2011*. Hamar: Høgskolen i Hedmark, rapport 2/2013.
- Rambøll (2008): Universitetet i Oslo. *Kandidatundersøkelsen 2008. Arbeidslivstilknytning og tilfredshet med egen utdanning blant kandidater utdannet i perioden 2005–2007. Resultatrapport*. Oslo: Rambøll.
- Støren, L.A. Arnesen, C.Å. og Wiers-Jenssen, J. (2012): *Arbeidsmarkedssituasjon og tilfredshet med utdanningen blant ulike grupper av nyutdannede*. NIFU: rapport 39/2012.

Vedlegg

1. Intervjuguide
2. Spørreundersøkelsen

Intervjuguide - arbeidsgivere

For arbeidsgivere som har ansatt kandidater fra Høgskolen i Hedmark med en av følgende BA-utdanninger (sett kryss for aktuell utdanning):

- BA i landbruksteknikk
- BA i utmarksforvaltning
- BA i animasjon
- BA i virtuell kunst og design
- BA i visuell simulering
- BA i musikkproduksjon
- BA i Musikk management
- BA i folkehelse

1. Hvilke forventninger har du til en kandidat som har BA-utdanning i .....
  2. Hvordan opplever du forholdet mellom den kompetansen som kandidaten har fått gjennom utdanningen og de kvalifikasjonene virksomheten trenger i forhold til de arbeidsoppgavene som kandidaten skal utføre?
  3. Hvilke erfaringer har du med kandidat(er) fra Høgskolen i Hedmark i forhold til arbeidsoppgavene i din virksomhet?
  4. Ser du noen forskjell på kandidatene fra Høgskolen i Hedmark i forhold til tilsvarende kandidater fra andre utdanningssteder?
  5. Vurderer du BA-utdanningen fra Høgskolen som attraktiv (konkurransedyktig) på arbeidsmarkedet?
  6. Er det noe du vil trekke fram som du synes kandidatene fra Høgskolen i Hedmark er gode på?
  7. Er det noe som du synes kandidatene fra Høgskolen mangler av kompetanse/kvalifikasjoner?
  8. Vi har spurt kandidatene om «Hvor uenig eller enig er han/hun i følgende påstander om de ferdighetene du utviklet som utbytte av utdanningen». Hvordan vil du vurdere dine erfaringer med kandidat(er) fra Høgskolen i Hedmark som du har tilsatt i din virksomhet vurdert etter skala; helt enig, enig, verken eller, uenig, helt uenig, vet ikke.
- Jeg opparbeidet gode evner til å reflektere over faglige problemstillinger

- Jeg opparbeidet kompetanse til å se nye muligheter/perspektiver og problemløsning
- Jeg opparbeidet gode ferdigheter i å tenke resultatorientert og å komme med konkrete løsninger

9. Kandidatene er også blitt spurt om «Hvor viktig var følgende faktorer for deg når du søkte din første relevante jobb?» Vurdert etter fra skalaen svært viktig, viktig, verken eller, lite viktig, svært lite viktig eller vet ikke.

10. Hvor viktige er disse faktorene når du skal presentere din virksomhet (bedrift) for en aktuell BA-kandidat. Hva vil du legge større eller mindre vekt på?

- At jobben er faglig utfordrende
- Stor mulighet for læring og utvikling
- Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver
- Mulighet for ledelsesoppgaver
- Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk
- Lønnsnivå
- Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid
- Stabil og trygg arbeidsplass
- Mulighet til å kombinere jobb og familie
- Jobben er samfunnsnyttig
- Gode karrieremuligheter
- Internasjonale karrieremuligheter
- Godt arbeidsmiljø
- Annet [skriv inn]

11. Alt i alt, hvor fornøyd er du med kandidaten (-er) du har tilsatt med BA fra Høgskolen i Hedmark.

- Svært fornøyd
- Fornøyd
- Verken eller
- Lite fornøyd
- Svært lite fornøyd
- Vet ikke

Kandidatundersøkelsen november 2013

Kandidatundersøkelsen gjennomføres for studenter/kandidater som fullførte sin bachelorutdanning ved Høgskolen i Hedmark på utdanningene nevnt nedenfor i 2011 og 2012. I tillegg deltar de som fullførte Music management, landbruksteknikk eller utmarksforvaltning i 2010 i undersøkelsen.

Kandidatundersøkelsen er åpen tom. 30. november 2013, det vil bli trukket ut to vinnere som vinner hver sin Ipad blandt de som besvarer undersøkelsen. Undersøkelsen tar om lag 20 minutter å gjennomføre. Takk for at du deltar!

Bakgrunnsvariabler

1) Kryss av for den bachelorutdanningen du har fullført ved Høgskolen i Hedmark (HH)

- BA i landbruksteknikk
- BA i utmarksforvaltning
- BA i animasjon
- BA i virtuell kunst og design
- BA i visuell simulering
- BA i musikkproduksjon
- BA i Music management
- BA i folkehelse

2) Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier?

- Jeg har fortsatt å studere etter fullført bachelorutdanning
- Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
- Jeg har avsluttet mine studier og er arbeidssøkende

3) Hva gjorde du etter fullført bachelorutdanning?

- Jeg fikk arbeid etter å ha søkt på stillingen
- Jeg begynte i en stilling jeg hadde blitt tilbudt før fullført utdanning
- Jeg er fortsatt i stillingen eller hos arbeidsgiveren jeg hadde før avsluttet utdanning
- Jeg begynte i stillingen uten å søke
- Jeg fortsatte å studere et annet sted
- Jeg gikk arbeidsledig i over 6 måneder
- Jeg ble/fortsatte som selvstendig næringsdrivende
- Annet

utvikling								
Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Mulighet for ledelsesoppgaver	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Lønnsnivå	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Stabil og trygg arbeidsplass	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Mulighet til å kombinere jobb og familie	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Jobben er samfunnsnyttig	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Gode jobbmuligheter	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Gode karrieremuligheter	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Internasjonale karrieremuligheter	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Godt arbeidsmiljø	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Annet	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>

10) Hvor fikk du informasjon om denne BA-utdanningen ved HH?

- Høgskolens nettsider
- Samordna opptak
- Rekrutteringskampanje
- Rådgiver i videregående skole
- Utdanningsmesser
- Annonsering
- Studieadministrasjonen
- Fra familie
- Fra andre studenter og venner
- Sosiale medier
- Andre

11) Informasjon fra HH om studiet. Samsvarte studiet med de forventningene om studietilbudet som ble skapt av høgskolen i forkant?

- I svært stor grad
- I stor grad
- Verken eller

- I liten grad
- I svært liten grad
- Vet ikke

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? er *lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb)

Overgang til arbeidsliv

12) Hva slags arbeidsforhold har du nå?

- Fast ansettelse
- Vikariat/Engasjement
- Permisjon (fra jobb)
- Selvstendig næringsdrivende
- Jobbsøker/Arbeidsledig
- Annet

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? er *lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb)

13) I hvilken sektor er din nåværende stilling?

- Privat sektor
- Kommunal sektor
- Fylkeskommunal sektor
- Offentlig eide foretak
- Statsforvaltningen eller underliggende etater
- Ideell organisasjon eller interesseorganisasjon
- Arbeidssøker/-ledig
- Annet

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
-)

14) Nåværende brutto årslønn (i kroner)

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
-)

15) Jobber du innenfor det fagområdet du er utdannet?

- Ja
- Nei

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Jobber du innenfor det fagområdet du er utdannet? *er lik* Nei
-)

16) Innen hvilket fagområdet arbeider du i dag?

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Jobber du innenfor det fagområdet du er utdannet? *er lik* Nei
-)

17) Hvilke forhold mener du har hatt betydning for at du ikke har en relevant jobb?

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Ønsket å arbeide innenfor en annen næring enn den jeg er utdannet for	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For lite relevant yrkeserfaring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For dårlige karakterer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For lite yrkesrettet utdanning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For mange andre med samme utdanning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Få relevante stillinger å søke på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Geografiske forhold	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fagkombinasjon	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Studiestedet for dårlig til å formidle kompetansen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg selv er for dårlig til å formidle kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
-)

18) Hvilke kanaler brukte du for å finne din første jobb?

- Stillingsutlysninger i trykte medier og Internett
- Jobbdatabaser
- Personlige nettverk
- Praksissted
- Direkte kontakt med arbeidsgiver
- Vikarbyråer/bemanningsbyråer
- NAV
- Bedriftspresentasjon
- Sosiale medier

Annet

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb
-)

19) Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb?

- Fikk jobb før jeg var ferdig med studiet
- 0-3 måneder
- 4-6 måneder
- 7-12 måneder
- Mer enn et år
- Har ikke relevant jobb

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er lik* Fikk jobb før jeg var ferdig med studiet
- eller
- Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er lik* 0-3 måneder
- eller
- Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er lik* Mer enn et år
- eller
- Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er lik* 7-12 måneder
- eller
- Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er lik* 4-6 måneder
-)

20) Omtrent hvor mange jobbsøknader ble sendt før du fikk tilbud om din første relevante jobb?

- 0
- 1-5 søknader
- 6-10 søknader
- 11-20 søknader

- 21-50 søknader
- 51 søknader eller flere

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
- Hvis Hvor lang tid tok det fra du fullførte studiet til du fikk tilbud om din første relevante jobb? *er /ik* Har ikke relevant jobb
-)

21) Hvor viktig er følgende faktorer for deg når du søker relevant jobb?

	Svær t viktig	Vikti g	Verke n eller	Lite vikti g	Svær t lite viktig	Vet ikk e	Anne t	
At jobben er faglig utfordrende	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Stor mulighet for læring og utvikling	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Klare og forhåndsdefinerte arbeidsoppgaver	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Mulighet for ledelsesoppgaver	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Hvor arbeidsplassen er plassert geografisk	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Lønnsnivå	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Stor grad av samarbeid med andre/teamarbeid	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Stabil og trygg arbeidsplass	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Mulighet til å kombinere jobb og familie	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Jobben er samfunnsnyttig	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Gode karrieremuligheter	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>
Internasjonale karrieremuligheter	●	●	●	●	●	●	●	<input type="text"/>

Jobben er samfunnsnyttig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Gode karrieremuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Internasjonale karrieremuligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Godt arbeidsmiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb)

23) Jobber du heltid eller deltid?

- Heltid (100%)
- Heltid, men flere stillinger (100%)
- Deltid (50 % eller mer)
- Deltid (under 50 %)

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Jobber du heltid eller deltid? *er lik* Deltid (under 50 %) eller Deltid (50 % eller mer))

24) Hvis deltid, vil du si det er frivillig eller ufrivillig at du jobber deltid?

- Frivillig
- Ufrivillig

25) I hvilket fylke jobber du?

- Akershus
- Aust Agder
- Buskerud

- Finnmark
- Hedmark
- Hordaland
- Nordland
- Nord-Trøndelag
- Møre og Romsdal
- Oppland
- Oslo
- Rogaland
- Sogn og Fjordane
- Sør-Trøndelag
- Telemark
- Troms
- Vest-Agder
- Vestfold
- Østfold
- I utlandet

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb)

26) Hvor mange jobber har du hatt etter avsluttet studiet, inkludert den du har nå?

- 1
- 2
- 3 eller flere

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? *er lik* Jeg har avsluttet mine)

studier og er i jobb

•)

27) Hvor lenge var du ansatt i din første jobb?

- <2 måneder
- 2-6 måneder
- 7-12 måneder
- > 12 måneder
- Arbeider fortsatt i min første stilling innenfor fagområdet jeg er utdannet for
- Arbeider fortsatt i min første stilling utenfor fagområdet jeg er utdannet for

28) Hvor attraktiv opplever du at utdanningen din er på arbeidsmarkedet, sammenlignet med konkurrerende utdanninger?

- Svært attraktiv
- Attraktiv
- Verken eller
- Lite attraktiv
- Svært lite attraktiv

29) Alt i alt, hvor fornøyd er du med utdanningen du har tatt på HH?

- Svært fornøyd
- Fornøyd
- Verken eller
- Misfornøyd
- Svært misfornøyd

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

• (

- Hvis Hva er din situasjon i forhold til utdanning/studier? er lik Jeg har avsluttet mine studier og er i jobb

•)

30) Hvor fornøyd er du med oppfølgingen/veiledningen du har fått på arbeidsplassen i overgang fra utdanningen til jobb?

- Svært fornøyd
- Fornøyd
- Verken eller
- Misfornøyd
- Svært misfornøyd

Utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet

31) Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om arbeidslivskompetanse som utbytte av utdanningen din?

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Utdanningen fra HH ga meg fortrinn når jeg søkte jobb	●	●	●	●	●	●
Utdanningen ga meg kompetanse som arbeidslivet etterspør	●	●	●	●	●	●
Praksisoppgaver i studiet ga meg fortrinn når jeg søkte jobb	●	●	●	●	●	●
Utdanningen la stor vekt på praksis i arbeidslivet	●	●	●	●	●	●
Utdanningens faglige innhold er nyttig i mitt arbeid	●	●	●	●	●	●
Utdanningens innhold er relevant for å løse konkrete arbeidsoppgaver i mitt arbeid	●	●	●	●	●	●
Utdanningen ga god trening i å benytte IKT og fagspesifikke digitale verktøy	●	●	●	●	●	●
Gjennom utdanningen utviklet jeg praktiske ferdigheter som er nyttig i mitt arbeid	●	●	●	●	●	●
Utdanningen i fagene er nyttige i mitt arbeid	●	●	●	●	●	●
Utdanningen ga meg solid faglig basis som gjorde meg aktuell for ulike typer arbeid	●	●	●	●	●	●
Utdanningen la vekt på samarbeid med arbeidslivet	●	●	●	●	●	●

32) Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om utvikling av kommunikasjon og formidling som utbytte av utdanningen din?

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg fikk god trening i skriftlig fremstilling	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk god trening i muntlig fremstilling	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk god trening i å arbeide selvstendig	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk god trening i gruppearbeid og faglig diskusjoner	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk god trening i tverrfaglig samarbeid	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk gode forhandlingsevner	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk trening på å få gjennomslag for egne ideer og perspektiver	●	●	●	●	●	●
Jeg fikk evne til å knytte kontakter og bygge relasjoner	●	●	●	●	●	●

33) Hvor uenig eller enig er du i følgende påstander om de ferdighetene du utviklet som utbytte av utdanningen

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg opparbeidet gode evner til å reflektere over faglige problemstillinger	●	●	●	●	●	●

Teori	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mer kontakt med arbeidslivet/næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utveksling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prosjektarbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Savner ikke noe spesielt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
  - Hvis Annet *er lik* i stor grad
  - eller
  - Hvis Annet *er lik* i svært stor grad
-)

38) Vær vennlig å spesifisere "annet"

39) Har du gjennomført eller gjennomfører du tilleggutdanning eller spesialisering?

- Ja
- Nei

40) Hva slags tilleggutdanning, spesialisering eller masteremne?

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
  - Hvis Har du gjennomført eller gjennomfører du tilleggutdanning eller spesialisering? *er lik* Nei
-)

Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant ansatte og studentene på campus

Utdanning legger vekt på å utvikle et godt sosialt miljø blant studentene både gjennom undervisning og aktiviteter på campus

45) Har du andre kommentarer?

46) Dersom du ønsker å være med i trekningen av Ipad, så ber vi om at du registrerer mobilnummeret her. Vi gjør oppmerksom på at denne informasjonen vil bli holdt separat fra øvrige data i undersøkelsen)